

Elgbeitetakst

Øyer

2021

Utført av

Hårstad Naturforvaltning

på oppdrag fra

**Øyer Østside forvaltningsområde
for elg og hjort**

Elgbeitetakst Øyer 2021

Forord

Norge har en av verdens tetteste elgstammer. Gudbrandsdalen med sine store skog og fjellnære områder og med velegnet klima, har grunnlaget for å være av våre viktige elgdistrikter.

Ut fra elgens områdebruk og trekkmonstre, er det naturlig å se Øyer østside i større sammenheng. Områder går fra Gudbrandsdalslågen med bebyggelse, dyrkamark og E6 og over til Åstdalen. Selv om det er noe elg-kryssinger i øst-vest retning, har elgen det meste av kontakten langs dalene i nord-sør retning. Avgjørende i forvaltningen er en god kontakt og helst samarbeid over større elgregioner for å få oversikt over beitetilstanden og for å ta godt tak i styringen med en helhetlig og seriøs forvaltning av elgstammen.

Sterke tradisjoner er i Øyer knyttet til elg og elgjakt, og elgen er en svært viktig ressurs for grunneiere, jegere og lokalmiljø. Årlig felles i Øyer Øst 100 - 200 elger. Samlet for området gir elgen en førstehånds kjøttverdi på opp mot 2 millioner kroner årlig. Foredlingsverdi og opplevelsesverdi vil minst representere samme verdi.

Samtidig fører elgen til betydelige skader og ulemper. I østre Øyer er det de siste åra påkjørt flere elg på veg. Det gir betydelige materielle skader og noe personskaade. Beiteskadene i skog har vært omfattende med særlig hardt press på furuplanter både i lavere områder og opp på åsene. Stedvis oppstår noe innmarks-skade. En balansert forvaltning krever at alle elgens aspekter klargjøres og tas hensyn til.

Dette er den andre systematiske beitetaksten i området, da Skogkurs takserte det meste av arealet i 2014. Engangstakster sier mye om situasjonen på takst-tidspunktet, men gjentatte takster gir mer-informasjon, særlig om utviklingen. Her som ellers innen kunnskapsinnsamling, vil utbytte av resultatene bli bedre når en kan se utviklingen over noen år.

Øyer Østside Forvaltningområde for elg og hjort (ØØF) besluttet i november 2020 å engasjere Hårstad Naturforvaltning til å gjennomføre ny elgbeitetakst ut fra Solbraas metode, beskrevet av Hårstad i Skogkurs sitt veiledningshefte. Taksten ble en del utvidet, da den nå også innbefattet gran og at det ble skilt på uskadde, skadde og ødelagte bartre-planter. Småplanter av gran og furu med høyde under 0,5 meter ble også registrert.

Inventeringsarbeidet i felt ble utført fra siste i april til først i juni av Gunnar O. Hårstad og Jon Pettersen. Utrekninger av takstresultatene på enkeltbestand, beregning på områdenivå og rapportskriving er utført av Hårstad.

Hårstad har hatt sitt daglige arbeid på Skogbrukets Kursinstitutt (Skogkurs) og er fortsatt sterkt delaktig i videreutvikling av takstopplegg og av kurs- og undervisnings-materiell innen sektoren elgbeitetaksering. Å kunne stå ansvarlig for et helt, stort takstopplegg som i dette tilfellet, er lærerikt og nyttig også for Skogkurs. Erfaringene vil utvilsomt komme til nytte ved videre arbeid med temaet og ved kommende materiellproduksjon og kursarrangement.

Elgbeitetaksten er ikke noe mål i seg selv. Den skal være et objektivt grunnlag og et anvendelig redskap i forvaltningen av elg, elgbeite og skog de nærmeste årene.

Vi takker for oppdraget og ønsker alle berørte lykke til videre i elgforvaltningen.

Biri, 13. november 2021
Hårstad Naturforvaltning
Gunnar O. Hårstad

Innhold

Forord	2
Innhold	3
Sammendrag.....	4
Bakgrunn	6
Faglig innledning.....	8
Takstopplegg	9
Resultater	13
Arealer	13
Plantetall	14
Småplanter	19
Plantehøyde	20
Beiteuttak.....	22
Bestandskart.....	26
Beite ut fra bestandsforhold.....	29
Utvikling i beiteuttak	31
Andre beitede dyrearter	32
Møkkhauger	33
Statistikk for sette og skutte dyr.....	34
Snødybde.....	37
Diskusjon	38
Konklusjon	39
Forslag til tiltak	41
Vedlegg	
1 Takstinstruks.....	43
2 Bestandsskjema	45
3 Bestandsinformasjon	46

Sammendrag

Hårstad Naturforvaltning fikk av Øyer Østside Forvaltningsområde (ØØF) i oppdrag å taksere elgens vinterbeite. Inventeringsarbeidet ble utført fra sist i april til først i juni 2021. Det er benyttet takstmetoden beskrevet i Skogkurs sitt hefte *Elgbeitetaksering*. Metoden er noe revidert og utvidet.

Elgbestanden i område var svært stor for noen år siden (2000-2015). Beitestrykket var svært hardt og skogskadene på smågrana var omfattende. Stammen er de siste åra betydelig redusert.

Beitet har de siste åra vært hardt, og beiteplantene er blitt holdt nede. Beiteuttaket i de ulike områdene varierer i dag en del, men er i dag generelt på et forsvarlig nivå.

Takstområdet Øyer Øst ble delt inn i 3 delområder ut fra oppdragsgivers ønske:

- Sør: Dalsida i Øyer med produktiv skog fra Lillehammer til Skjøsbergaksla.
- Nord: Dalsida i Øyer med produktiv skog fra Skjøsbergaksla til Ringeby.
- Øst: Åstdalen i Øyer med produktiv skog.

Taksten omfatter produktivt skogareal opp til høydegrensen trekt av ØØF opp til ca. 900 moh. Tellende elgareal i ØØF er 425 000 daa.

I hvert av tre delområdene ble det valgt ut 20 foryngelsesbestand med om lag jevn fordeling over hele delområdet og med vurdert trehøyde på framtidsstammene mellom 0,5 og 3,0 meter. I Åstdalen ble noen eldre bestand med underskog valgt, da få ungsogbestand var å finne. Utvelgelsen av prøvebestand ble foretatt av Hårstad Naturforvaltning ut fra flybilder produsert av Glommen/Mjøsen Skog og flybildene i «Norge i bilder». Utvelgelsen ble foretatt uavhengig av treslag, boniteter, eiendomsgrenser og valdgrenser.

Taksten ble noe utvidet i forhold til våre takster tidligere. I denne taksten er gran tatt med, småplanter er tatt med, og furu og gran er registrert med uskadde, skadde og ødelagte planter.

Et bærekraftig beiteuttak for furu er fra forskerhold satt til 35 % av det tilgjengelige. Beiteproduksjonen vil da være utholdende over lang tid uten at betydelige andeler av de mer attraktive beiteplantene blir overbeitet og går ut. I områder der det satses mye på verdiproduksjon på furu, bør uttaket på dette treslaget ikke overskride 30 %. Det vil også da bli noen beiteskader, men for større områder blir da ikke over det akseptable.

For andre treslag er det satt andre grenser, ut fra at artene er forskjellig ettertraktet, at plantene tåler hardt beite forskjellig og at hardt beite gjør ulik skade.

Resultat

Uttaket i % av tilgjengelig vinterbeite på de ulike treslagene for siste år (Sist) og de to foregående åra (Før) innen området. Med få unntak er antallet planter av furu og einer svært lavt.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Hovedtall skade og beiteuttak

	2021			2014	
	Sør	Nord	Øst	Sør	Nord
Antall takstbestand	20	20	20	15	15
Furu: Skadde planter %	94,7	94,1	50,0	100,0	100,0
Gran: Skadde planter %	10,0	11,6	29,3	12,3	37,8
Furu: Beiteuttak siste	62,6	55,9	6,7	90,0	70,0
Furu: Beiteuttak før	57,4	57,1	19,2		
Gran: Beiteuttak siste	1,9	0,3	1,8	0,0	2,0
Gran: Beiteuttak før	1,4	0,6	2,1		
Bjørk: Beiteuttak siste	18,5	17,0	14,4	49,0	44,7
Bjørk: Beiteuttak før	20,2	29,6	28,9		
ROSV: Beiteuttak siste	49	73,3	60,8	80,0	68,1
ROSV: Beiteuttak før	61,4	77,3	69,0		
Einer: Beiteuttak siste	0,0	31,5	5	32,0	32,8
Einer: Beiteuttak før	22,5	20,0	12,9		
Møkk: Antall per daa.	4,1	4,3	5,9	3,1	9,4

Bakgrunn

Lovverk

Kommunen og grunneierne er lokalt ansvarlig for å legge til rette for forsvarlig elgforvaltning ut fra samfunnsmessige forhold innen gjeldende lovverk. Vi nevner her:

Viltloven § 1

- *Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares.*

Forskrift om Forvaltning av hjortevilt § 1

- *Formålet med denne forskriften er at forvaltningen av hjortevilt ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.*

ØØF

Tellende areal for elgjakt på Øyer Østside er 425 000 daa, hvorav 330 000 daa ligger i Øyer statsallmenning.

Minstearealet for elg er i lokal forskrift satt til 3 000 på private eiendommer og 5 000 daa i allmenningen.

Ut fra disse arealene kan kommunen regulere minstearealet opp og ned med inntil 50 %.

I denne taksten var målet å finne beiteutnyttelsen i elgens viktige vinterområder. Ut fra lokal kunnskap ble skogarealet under ca. 800 moh. i dalsida mot Lågen og under 950 moh. i Åstdalen regnet med, da dette brukes mest av elgen særlig på vinteren. I andre årstider kan elgen bruke betydelige arealer godt opp over denne høyden.

Det taksete arealet strekker seg fra 200 moh. nede ved Lågen. Dalen er relativt flat nordover, men den er relativt trang med stort sett bratte lier som stiger opp til 5-600 moh. De nedre lisidene er preget av veger, bebyggelse og dyrka mark. Områdene i sør har store utbygginger av alpinanlegg og hytteområder. Åstdalen er høyreliggende skog- og fjelldal fra 700 moh.

Middel årsnedbør ligger på ca. 720 mm. Tørke er enkelte år begrensende faktor for beiteveksten.

Elgens trekkmonster

Lågen og dalføret med bebyggelse, dyrkamark, veger og jernbane vil til dels dele kommunenes elgstamme i to adskilte deler, i vest og øst. Samtidig vil det på østsiden være betydelig utveksling av dyr både sørover mot Lillehammer og Ringsaker og nordover til Ringebu.

Elgens arealbruk i regionen preges stedvis av et sesongtrekk på senhøsten og tidlig-vinteren fra høyereliggende områder til vinterbeitene i de lavereliggende områdene. Mange dyr samles normalt i lisiden. Det skylles mindre snø og stedvis mer beite enn i høyere strøk. En betydelig del av elgene vil likevel det meste eller hele vinteren oppholde seg opp mot tregrensa, særlig i Åstdalen.

Tidligere takst

Skogkurs gjennomførte i 2014 elgbeitetakst for ØØF i Øyer Østside. Denne taksten vi sammenligne beitesituasjonen nå med de resultatene som vi fant i 2014.

Skogskade

Gudbrandsdalen har for en stor del en geologi med næringsfattig fjellgrunn og løsavsetning. Det gir naturlig barskog med sterk overvekt av gran på det meste deler av arealet. Furu utgjør en svært liten del av skogen, men vokser enkeltvis i noen bestand, og i noen få bestand på grusavsetningene nede i dalen.

Skogeiere med furumark har normalt satsset på foryngelse av furu gjennom frørestilling. Med den store elgstammen i perioder, gikk det sjelden bra i forhold til elgbeite. Noen skifter i stedet over til gran på furumark. Dette har over mange 10-år gitt redusert beitetilgang og større skader på den furuforyngelsen som ble forsøkt etablert.

I flere ungskogbestand av gran ble det registrert toppbeiting, og omfanget stedvis stort. Skadene på beitede planter blir ofte dobbel- og trippeltopper og redusert framtidig tømmerkvalitet.

Innmarkskade

Både vår, sommer og høst trekker en del elg inn på innmark og grasmark. Det gjelder stedvis jorder i skogområdene oppe i lisdene. På enkelte arealer er avlingene noe redusert.

Elgføring

Tidligere år er det på et par steder lagt ut rundballer for elg og hjort. På grunn av skrantesjuka ble det de siste vintrene innført foringsforbud.

Trafikkskade

Hvert år skjer påkjørsler av et betydelig antall hjortevilt i Øyer. Av elg blir det årlig påkjørt noen dyr i kommunen. Særlig er jernbanen og E6 utsatt, men noen påkjørsler forekommer også på bygdeveger og skogsbilveger.

Andre beitetakster og registreringer

Skogkurs med Hårstad som ansvarlig gjennomførte en beitetakst i Øyer østside i 2014 etter samme metode. I denne taksten er det trekt sammenligninger med denne taksten. Årets takst er noe utvidet, både med at antall takstbestand er øket, at Åstdalen er taksert og at de to siste års beite er registrert.

Faglig innledning

Beite-behov

Som andre viltarter, er elgen fullstendig avhengig av mat med tilstrekkelig kvalitet og i tilstrekkelige mengder. For elgen i det meste av Norge, er vinteren flaskehalsen med lite beite. Forskningsprogrammet *Elg-Skog-Samfunn* fant at i middel på vinteren trenger elgene disse mengdene rå beitekvisst av bra kvalitet hver dag:

Voksen okse:	15 kg
Voksen ku:	12 kg
Åring:	10 kg
Kalv:	7 kg

Beite-prioritering

Elgen er bevisst i sitt beitevalg og tar sitt vinterføde ut fra fordøyelighet, energi- og proteininnhold og smakelighet. Prioriteringene varierer noe i ulike strøk av landet og for ulike dyr, men for indre Østlandet gjelder normalt:

1. prioritet: Rogn, osp, selje og vier
2. prioritet: Furu og einer
3. prioritet: Bjørk
4. prioritet: Gran og or

På vinteren beites bare siste årsskudd. Ytterste del av skuddet er mest næringsrik, da det har større knopper og relativt mer fordøyelig bark.

Beite-høyde

Elgens rekkevidde for beiting er avhengig av snødybden. Når snødybden er stor, rekker elgen høyere, samtidig som de nederste grenene ligger beskyttet under snøen. I denne taksten ble beitehøyde 0,5-3,0 meter benyttet. Planter lavere enn 0,5 meter blir også regnet med, når årsaken til den lave høyden er beite av elg.

Sommerbeite

Sommerbeitet består i stor grad av høyvokste urter som geitrams, bringebær, bregner og turt der det finnes. Ut på sommeren går en del av elgen oppover i terrenget for å utnytte det næringsrike beitet på vier innover fjella.

Elgen benytter også i stor grad løvtrærne som sommerbeite. Løvrasping er effektiv spising og gir god mat, særlig på forsommeren. Ved takst av vinterbeitet kan en skille ut hva som er vinterbeite og hva som er sommerbeite.

Høst- og vårbeite

I perioden om høsten, mellom urtevegetasjonens nedvisning og snødekt mark, og om våren mellom snøbar mark og løvsprett, er lyngbeitet svært viktig for elgen. Særlig er blåbærlyng en basisføde. I de mer glisne lisidene med friskere fuktighet, er det rikelig med godt lyngbeite. Mange steder ble det under taksten observert betydelig beiting på blåbærlyngen.

Takstopplegg

Vurderingsområdet

Hele arealet i Øyer Østside.

Takstområdet

Etter ønske fra ØØF, ble skogarealet i dalsida fra om lag 180 meter over havet opp til om lag 800 meter. Arealene i Åstdalen ligger mellom 700 og 950 moh. Det takserte området utgjør om lag 250 000 daa.

Arealer inntil bebygde områder ble holdt utenom taksten.

Delområder

I samråd med ØØF ble skogarealene i østre Øyer delt i tre delområder. Dette ble gjort for å se om det er forskjell i skogtilstand og elgbeitingen i ulike deler.

Delområder

Sør:	Området mot Lågen fra Lillehammer til Skjøsbergaksla	20 takstbestand
Nord:	Området mot Lågen fra Skjøsbergaksla til Ringebu	20 takstbestand
Sør:	Området i Åstdalen	20 takstbestand
Til sammen:		60 takstbestand

=====

Takstbestand

En relativt stor del av elgens vinterbeite finner den i foryngelsesbestand med en trehøyde mellom 0,5 og 3 meter. Takstopplegget undersøker derfor beitetilgang og beiteutnyttelse på et utvalg av disse bestanda.

Ut fra inndelingen av takstarealet, ble det av taksatorene på flybilder valgt ut 20 takstbestand per delområde. Et mål i utvelgelsen var innbyrdes jevnest mulig fordeling av bestanda innen delområdene, uavhengig av eiendom-, vald- og jaktfelt-grenser og uavhengig av bonitet og treslag.

Det ble plukket ut reservebestand til bruk dersom de utvalgte bestandene ikke var egnet. Personer med lokalkunnskap var behjelpelig med informasjon om uaktuelle bestand.

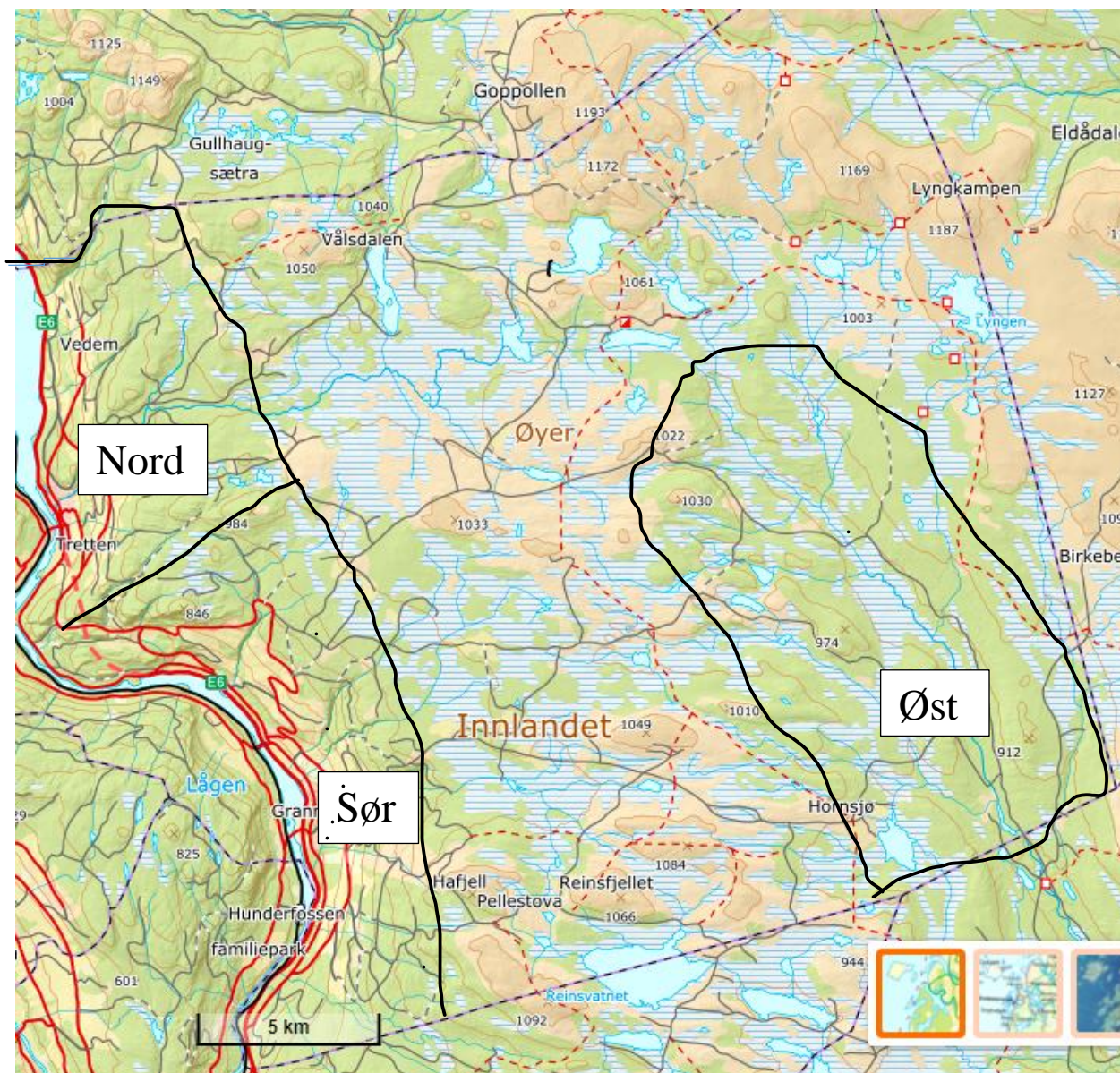
Taksten måtte i enkelte tilfelle flyttes, på grunn av at et bestand var uegnet. Det kunne være:

- Gjenveksten i takstbestanden var kommet for kort, eller for langt
- Ungskogpleie var blitt utført i bestanda de 3-4 siste åra
- Svært hardt husdyrbeite med sterkt påvirket elgbeite.
- Området var myrpreget.

Ønsket areal på takstbestandene var 10 – 15 daa. I noen områder var det kun små aktuelle bestand, og som unntak ble bestand ned til 5 daa. taksert, Der foryngelsesbestanden var større enn 30 daa, kunne en på forhånd utvalgt del av bestanden benyttes.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Takstbestandene ble tegnet inn på flybilder skaffet av kommunen og på M711-kart. Koordinatene funnet med GPS og i systemet med grader med komma.

Kart over takstområdet og delområdene Sør, Nord og Øst

Takstmetode

Det ble utført elgbeitetakst ut fra beskrivelsen i Skogkurs sitt veiledningshefte. Grunnlaget for metoden er utarbeidet av Knut Solbraa, men den er senere revidert og utvidet av Skogkurs. I tillegg er lagt inn takst av små planter og fordeling på uskadde, skadde og ødelagte planter for furu og gran. Gran blir taksert på samme måte som furu, selv om beitingen er helt forskjellig.

Prøveflater

I hvert takstbestand ble lagt ut ca. 30 prøveflater på 12,5 m² ut fra systematisk forband over hele bestandet. Bestandsstørrelse ble dividert på 30 for å finne arealet hver prøveflate skulle

Elgbeitetakst Øyer 2021

representere. Dette arealet tilsvarer avstanden mellom takstlinjene ganget med avstanden mellom flatene langs linja.

Retningen på takstlinjene ble bestemt ut fra en tilnærmet rett bestandskant som da ble kompassretningen. Avstanden mellom takstlinjene og avstanden mellom prøveflatene i linja ble målt ut med skritt-telling. Det ble satt ned sentrumspåle i prøveflatas sentrum. En sirkel rundt pålen med radius 1,99 m ga en prøveflate på 12,5 m².

Registrering (Se Vedlegg 1. Takstinstruks, bak i rapporten)

Det ble på prøveflata registrert på 5 treslag (-grupper):

- Furu
- Gran
- Bjørk
- Rogn, osp, selje og vier (ROSV)
- Einer

Det ble registrert på hvert treslag:

- Planteantall
- Plante høyde (Gjennomsnitt for alle tellende planter)
- Beitegrad siste år (Sist) og midlet av beitingen for 2 og 3 år siden (Før)

Furu og gran med høyde 0,5 - 3,0 meter ble ved denne taksten i tillegg fordelt uskadde, skadde og ødelagte planter.

Småplanter av furu og gran under 0,5 meter ble også registrert.

I tillegg ble møkkhauger av elg fra siste vinter og med sentrum innen prøveflata registrert.

Beregninger og framstilling

Utgangene for hvert bestand, for hvert delområde, for hvert takstområde og for hele kommunen har skjedd i henhold til Skogkurs sitt veiledningshefte og regneprogram.

Tid

Etter kontakt høsten 2020, fikk Hårstad Naturforvaltning oppdraget skriftlig først i mars/april 2021.

Inventeringsarbeidet ble utført fra slutten av april og til først i juni 2021.

Beregninger ble ferdig og overlevert i midten av juni, mens rapportskrivning er utført i august og september 2021.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Resultater bestand

I henhold til avtalen, blir resultatene gitt for hver av de tre delområdene. Hele materialet for Øyer øst er så slått sammen.

Areal

	Ant. takserte bestand	Ant. takserte flater	Sum bestandsareal, daa.
Sør	20	609	214
Nord	20	635	340
Øst	20	615	290
Samlet	60	1859	844
Middelet per bestand		31,0	14,0

Totalt ble det på takstflatene taksert et areal på 23,2 daa.
Gjennomsnittlig bestandshøyde er 2.19 meter.
Gjennomsnittlig bonitet er 12,7 (regnet ut fra H 40 – systemet)

Høyde over havet

Gjennomsnittlig høyde over havet for de takserte bestanda i delområdene:

Sør:	602 moh.
Nord:	622 moh.
Øst:	857 moh.
Middelet:	694 moh.

Hovedtreslag

Hovedtreslag for framtidbestandet ble vurdert. Det forutsettes bestandsskjøtsel med henblikk på virkesproduksjon:

	Gran	Furu	Bjørk
Sør	19	0	1
Nord	20	0	0
Øst	8	1	11
Samlet	47	1	12

Markberedet

Det ble vurdert om bestanda var markberedt, men det ble ikke notert, da antallet var relativt lite. For noen få bestand var det tydelig å se at bestandet var markberedt. For andre var bedømmelsen verre, særlig etter beredning med gravemaskin-beredning for 10-15 år siden.

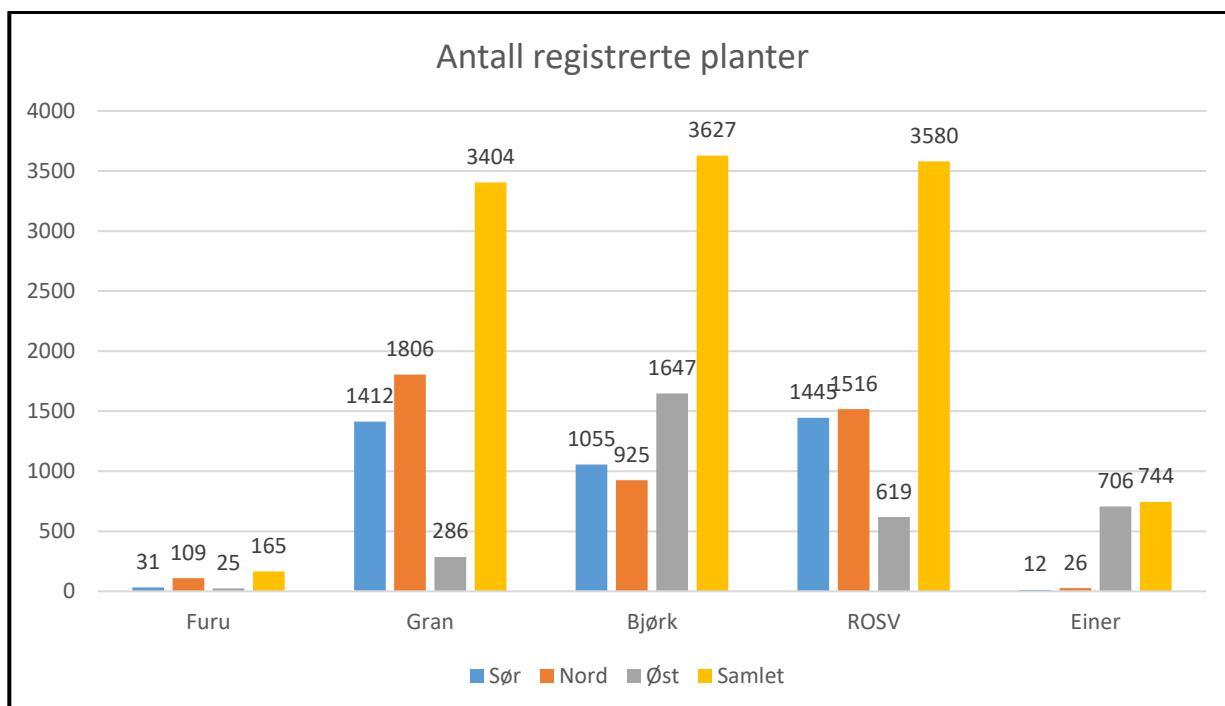
Resultater planter

Det er regnet maksimalt 20 planter av samme treslaget per prøveflate. Flere stammer på samme rotfeste, ble regnet som en plante.

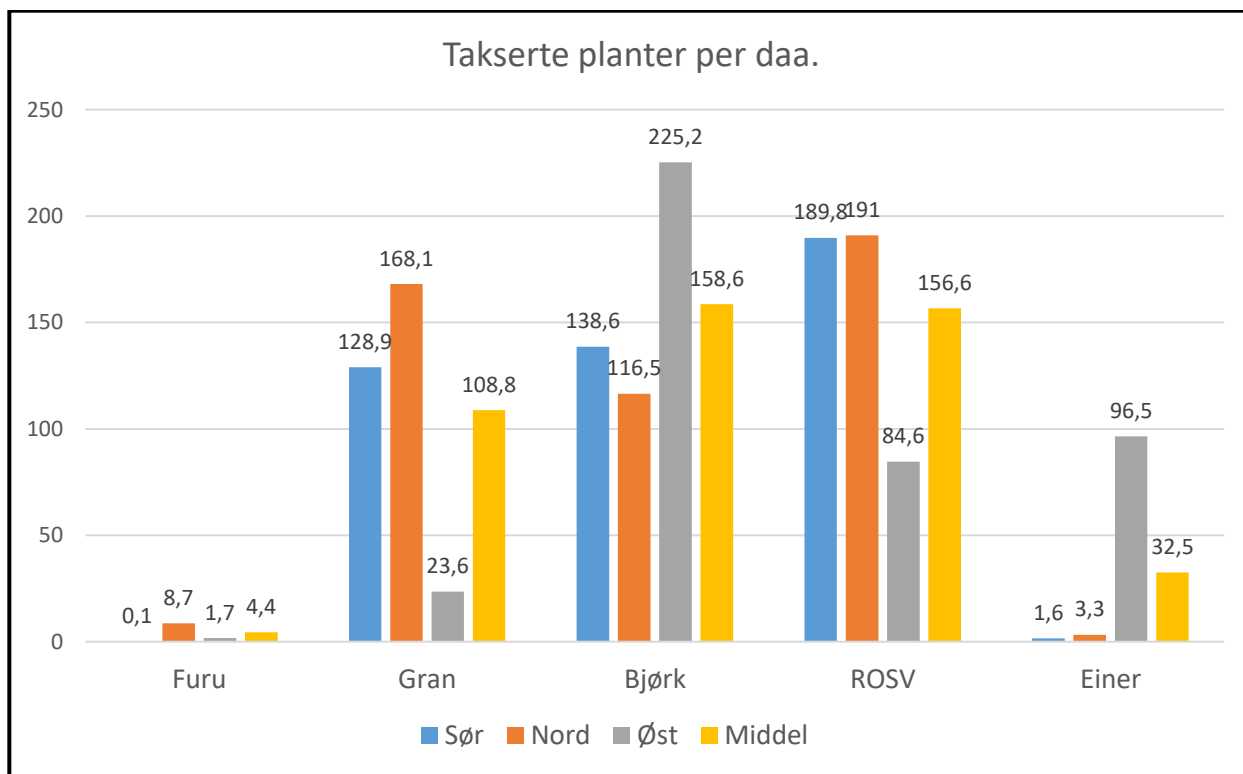
Antall planter og møkk	Sør	Nord	Øst	Sum
Furu:				
0,2 - 0,5 m	12	24	11	47
0,5 - 3,0 m Uskadet	1	5	7	13
0,5 - 3,0 m Skadet	18	64	5	87
0,5 - 3,0 m Ødelagt	0	16	2	18
Gran:				
0,2 - 0,5 m	431	472	113	1016
0,5 - 3,0 m Uskadet	883	1193	140	2216
0,5 - 3,0 m Skadet	98	157	58	313
0,5 - 3,0 m Ødelagt	0	0	0	0
Bjørk:				
0,5 - 3,0 m	1055	925	1647	3627
Rogn, osp, selje og vier:				
0,5 - 3,0 m	1445	1516	619	3580
Einer:				
0,5 - 3,0	12	26	706	744
Til sammen	3955	4398	3308	11661
Møkk:				
Antall hauger	31	45	43	119

Elgbeitetakst Øyer 2021

Plantetallet nedenfor er regnet på planter mellom 0,5 og 3 meter. (For gran og furu er planter under 0,5 m. registrert men ikke tatt med her.)

Det ble taksert på 11 520 planter.

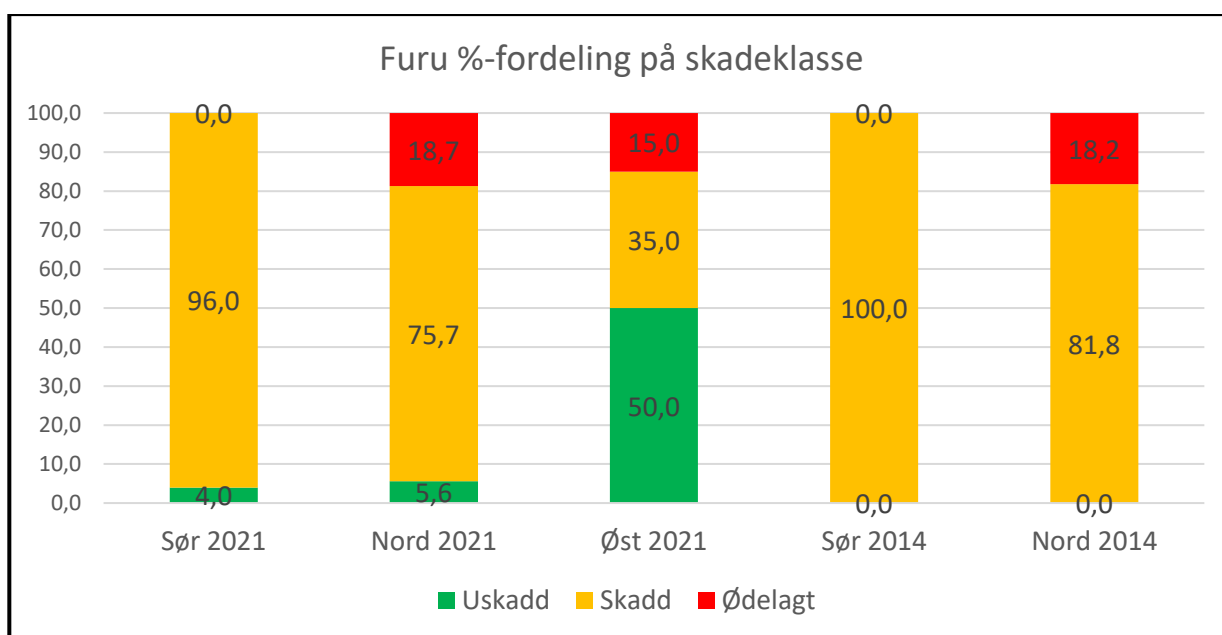
Elgbeitetakst Øyer 2021

Uskadde, skadde og ødelagte planter

For furu og gran ble plantene 0,5 – 3,0 meter delt inn i uskadde, skadde og ødelagte planter:

- Uskadde planter (Lite skadde planter) er uten store skader de 3 siste åra.
- Skadde planter er utviklingsdyktige, men betydelig skadd i løpet av de siste tre åra grunnet elgbeite:
 - fått ødelagt toppen
 - fått barkgnag på mer enn 25 % av stamme-omkretsen
 - fått beitet bort mer enn 60 % av bar-massen
- Ødelagte planter er stående, men er døende eller døde. Ikke utviklingsdyktig

Furu

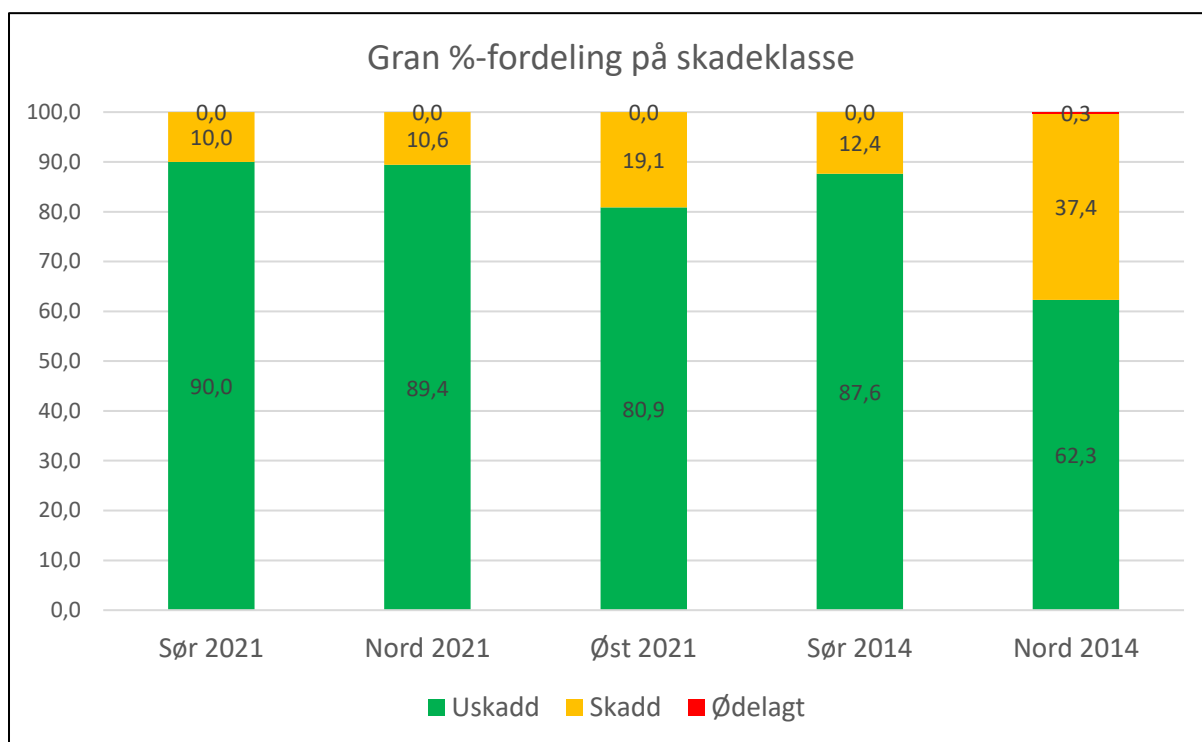
Som nevnt er det lite furu i Øyer Øst. Resultatene for furu blir derfor noe tilfeldig.

Den største andelen skadd furu er blitt topp-beitet ett eller flere ganger i løpet av de tre siste vintrene. Det er tydelig at skadde trær blir oppsøkt og beitet hvert år. Det har sin grunn i økt næringsverdi og reduserte antibeitestoffer.

Noe furu vil også beites om sommeren når skudda er ferske og lett fordøyelige.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Gran

I Øyer Øst er det grana som dominerer av bartrærne. Bra jordbunn av til dels næringsrike bergarter og normalt tilstrekkelig nedbør, er velegnet for norsk gran. Gran-dominansen er også preget av at lauv ble tatt hardt i generasjoner gjennom beite og bestandspleie.

I Øyer og ellers i Gudbrandsdalen danner ofte grana skoggrensa mot fjellet. Det kan skyldes utstrakt seterdrift med hardt beite på løvtreartene.

Elgbeite på grantoppene er generelt i landet et lite problem, men helt lokalt, som i Øyer, kan det være betydelig. Mye tyder på at noen dyr som tar granskudd som en viss andel av føden.

Noen få av granplantene var så hardt beitet gjennom flere år, slik at de er blitt som en busk. Disse ble registrert som ødelagt, da de ikke vil vokse seg til særlig nyttbart tømmer.

I tillegg til de skadene som gjennom denne taksten er registrert for de tre siste åra, har en del planter skader fra tidligere år, og en del planter vil bli skadet de nærmeste årene.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Bjørk

Bjørka trives best på mark med frisk fuktighet. Den er derfor å finne i varierende antall over det meste av området.

Det kan være vanskelig å vurdere antallet bjørk på prøveflata. De stammene som står på samme rot i marknivå, blir i henhold til instruksen regnet som en plante.

Rogn, osp, selje og vier (ROSV)

Disse treslagene finnes normalt i stort antall i Gudbrandsdalen og de fjellnære områdene. Klimaet er over det meste tilstrekkelig fuktig og jordsmonnet er tilstrekkelig næringsrikt. I skogbruket har tidligere disse lauvtreartene stedvis blitt hardt ryddet. Beiting av husdyr før, og av elg, (og stedvis av hjort) nå de siste ti-årene, har tatt stort sett alle plantene over knehøyde eller hoftehøyde. I de fleste ungskogbestanda har rogn, osp og selje ingen mulighet til å vokse til voksne trær.

Fordelingen mellom ROSV-artene varierer mellom bestand og områder. De aller fleste ROSV-plantene er svært lave, opptil en halv meter. Vier finnes det generelt lite av i foryngelsesbestandene, med unntak der mer rikt vannsig gir næringsrikt og jevn fuktighet. Etter mindre beitedyr på beite, er vierarter i ferd med å ta tilbake enkelte seterområder.

Mye av vieren legger seg ned og er nedsnødd det meste av vinteren. Det ble bare registret planter som vi regnet var tilgjengelig for elgen i perioder av vinteren. Vier finnes stedvis i betydelige mengder over høydegrensen for produktiv skogsmark og på impediment.

Einer

Einer ble registrert på noen av takstbestanda; 4 i sør, 9 i nord og 19 i øst. Særlig på og rundt noen gamle setervoller trives eineren godt og kan komme i rikt mon. Antall beitbar einer kan være vanskelig å vurdere og tallfeste, da einerkjerr kan være mer eller mindre vokst sammen fra samme rot. Der ble andelen som eineren dekker av takstflata, brukt til hjelp.

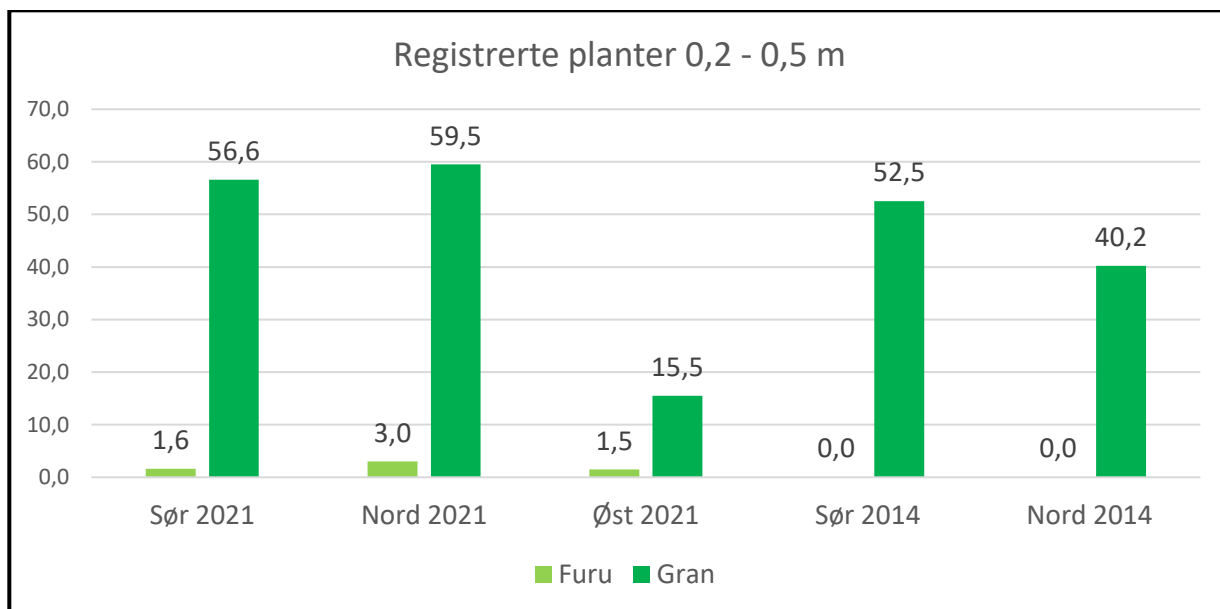
Einer er vurdert som et bra vinterbeite for elg, der den er tilgjengelig.

Andre treslag

Gråor og hegg ble ikke tatt med som registrerte treslag i denne taksten, da det er tilnærmet uinteressant som beiteplanter for elg. Gråor finnes i rikt mon, særlig i de fuktige lisdene. Hegg ble lite observert, mens or finnes stedvis mye av der det er vannsig og frisk fuktighet.

I et par av de utvalgte prøvebestandene ble det observert lerk. Den ble ikke registrert i taksten. Kontortafuru er plantet i noen få områder, men ikke i våre taksert bestand.

Små-planter 0,2 - 0,5 meter per daa

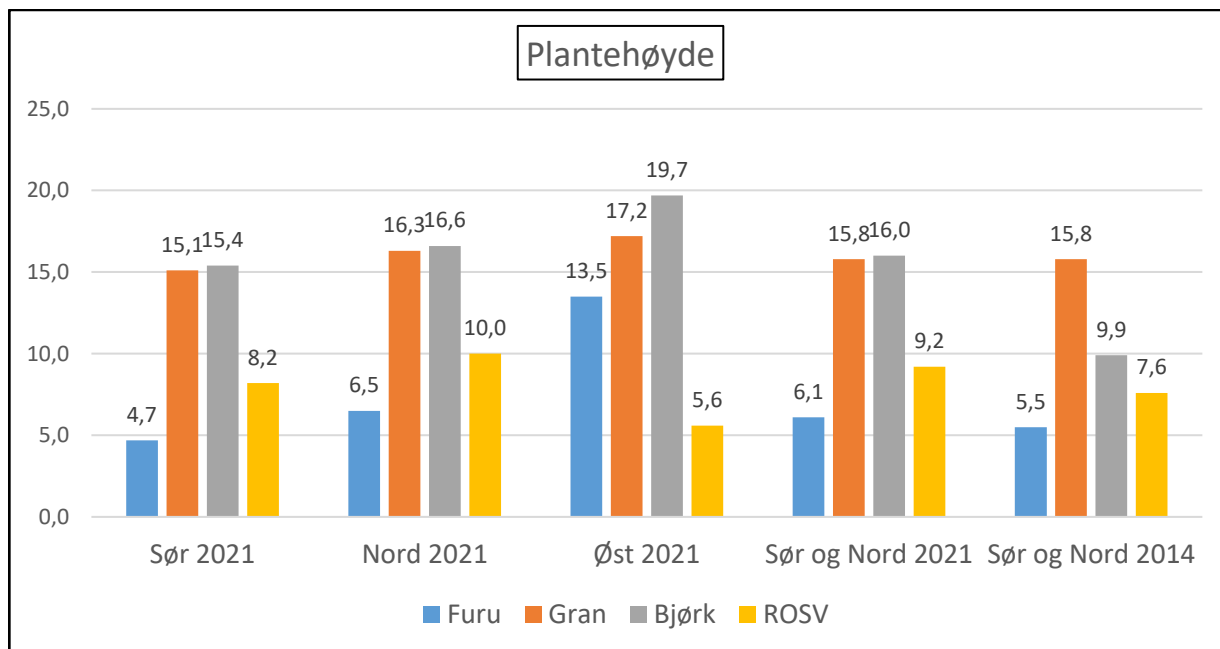

I enkelte bestand kommer i betydelig antall småplanter fra naturlig foryngelse. Selv om de ligger etter i utvikling, kan de i noen grad supplere en glissen foryngelse.

Furuplanter som på grunn av elgbeite hadde høyde under 0,5 meter, ble regnet og vurdert sammen med plante 0,5 – 3,0 meter,

Takstresultater

Plantehøyde

Plantehøyde i dm, uskadde og skadde planter.

Plantehøyde er gjennomsnittlig høyde på alle de tellende plantene av arten med høyde 0,5 – 3,0 meter. Den måles opp til øverste levende skudd eller gren. Plantehøyden bestemmes av plantenes alder og vekstbetingelser, men for de attraktive beiteplantene, gir den et klart uttrykk for beitepresset.

Furu

Ungfuru er meget godt vinterbeite for elgen, særlig i indre strøk av landet. Den har rimelig god fordøyelighet og smakelighet, og grunnet den store mengde nåler, er den effektiv å beite på.

Furuplantene i tilnærmet hele området er sterkt preget av beite, og redusert plantehøyde kan brukes som en indikasjon på intensiteten i elgbeitet. I mange av felta med furu, ble tilnærmet alle plantene holdt nede på om lag ½ meter. I enkelte bestand hadde ikke en eneste eller bare ytterst få furuplanter mulighet til å kjempe seg over elgens beitehøyde, selv med betydelig skade. I ingen av prøvebestanda kunne furuplantene vokse til tilnærmet et tilfredsstillende furubestand.

Bjørk

I de fleste av bestandene vokste bjørkeplantene opp uten for store beiteproblem. Noen steder ble bjørka hardt beitet, og flekkvis sto den nærmest som en frisert hekk på om lag en meters høyde.

Rogn, osp, selje og vier (ROSV)

Disse plantene er blitt knallhardt beitet og hadde svært liten sjanse til å komme særlig over snøhøyden. Stedvis kunne en se hardt beite også på sommeren, slik at plantene stoppet på 3-5 dm noen år, før de døde ut. Det kan, særlig på noe eldre beite, være vanskelig å avgjøre når på året det ble beitet.

Noen brattlendte bestand og deler av bestand var vanskelig tilgjengelig for elgen, og her klarte noen ytterst få av ROSV-planter å vokse seg større. Disse har dratt plantehøyden betydelig opp.

Generelt er vier en lavtvoksende plante, særlig i indre og høyere strøk. Når den i tillegg er svært ettertraktet av elgen både sommer og vinter, var det sjelden å finne eksemplarer betydelig over midjehøyde.

Einer

Der einer ble beitet på vinteren, stopper høyden på om lag ½-1 meter. Noen få stammer har vært mindre utsatt for beite og skader, og på bedre boniteter kan de måle opptil tre-fire meter.

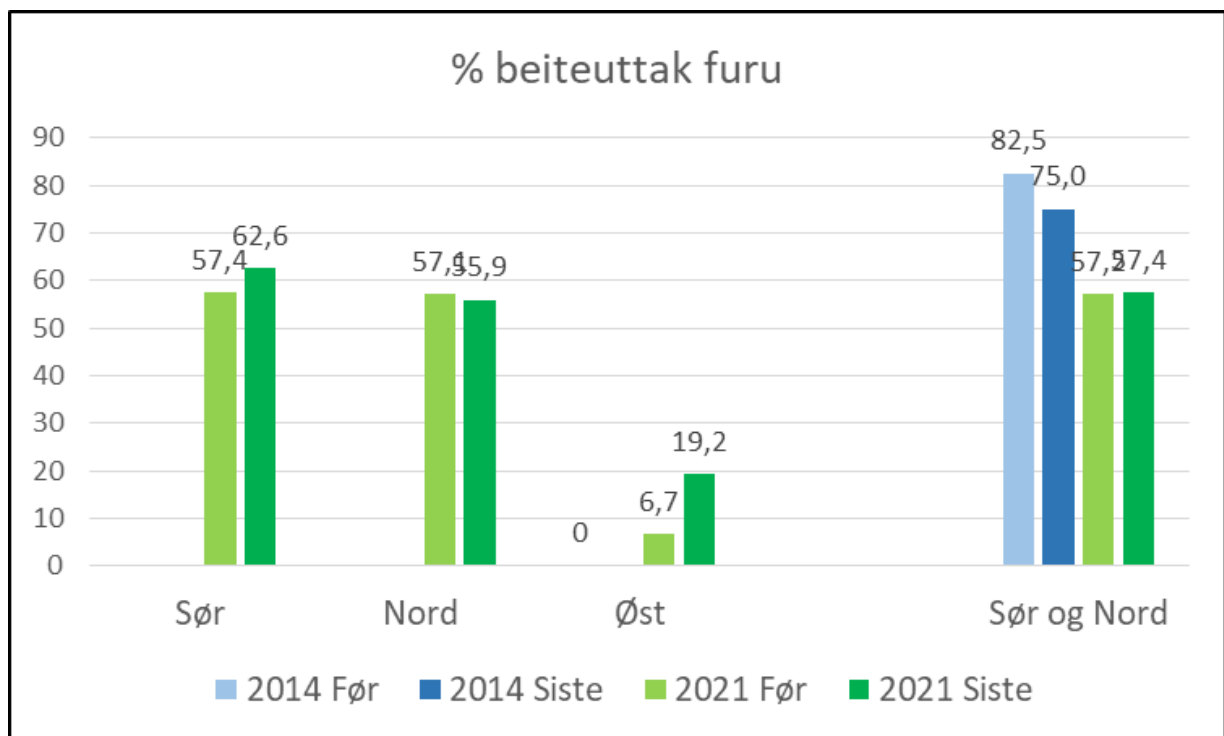
Beituttak

Det registrerte beiteuttaket gjelder bare beite av elg. Det regnes for de ulike treslagene på alle planter innen høydegrensene 0,5 – 3,0 meter. Det noteres som % beitede skudd av antall tilgjengelige skudd når elgen på vinteren var der. Det benyttes 10%-klasser fra 0 til 9. For furu og gran regnes uskadde og skadde planter med, men ikke ødelagte.

Det takseres både beite siste vinter og i tillegg for de to foregående vintrene.

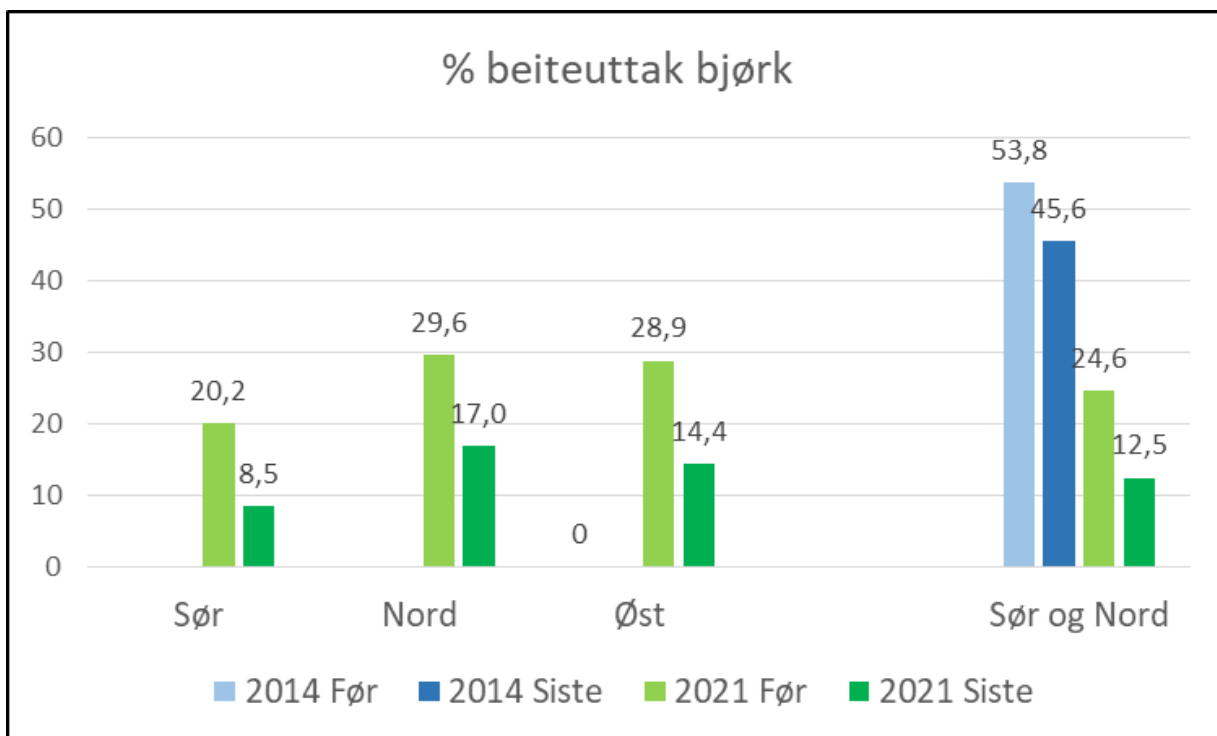
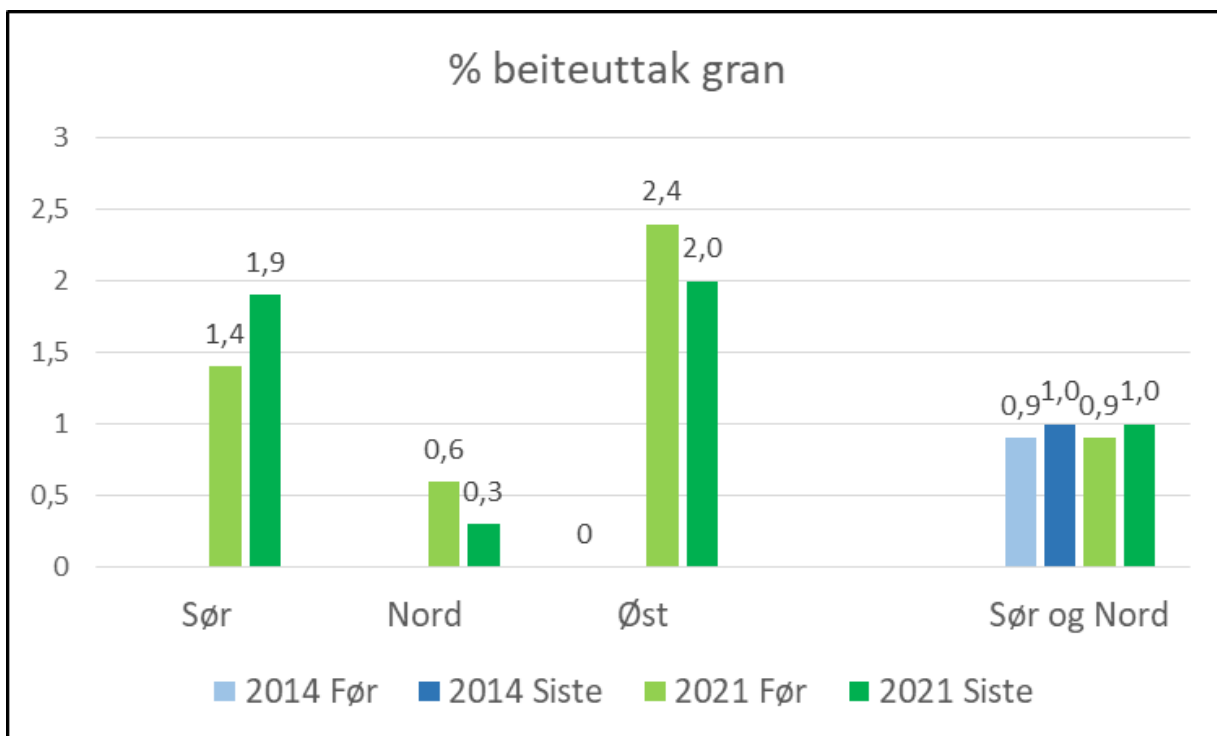
Beregning av uttaksprosent for alle planter av de ulike treslag innen de ulike delområdene og Øyer Øst ga dette resultatet:

% beiteuttak furu siste vinter

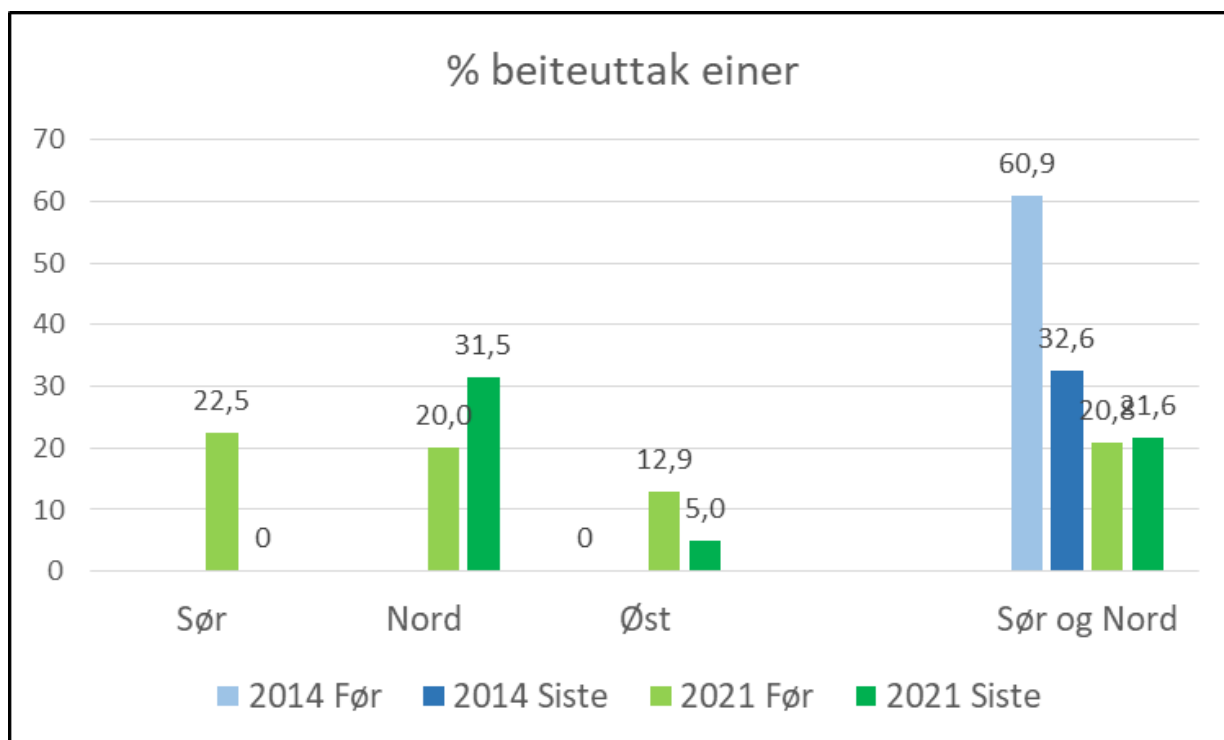
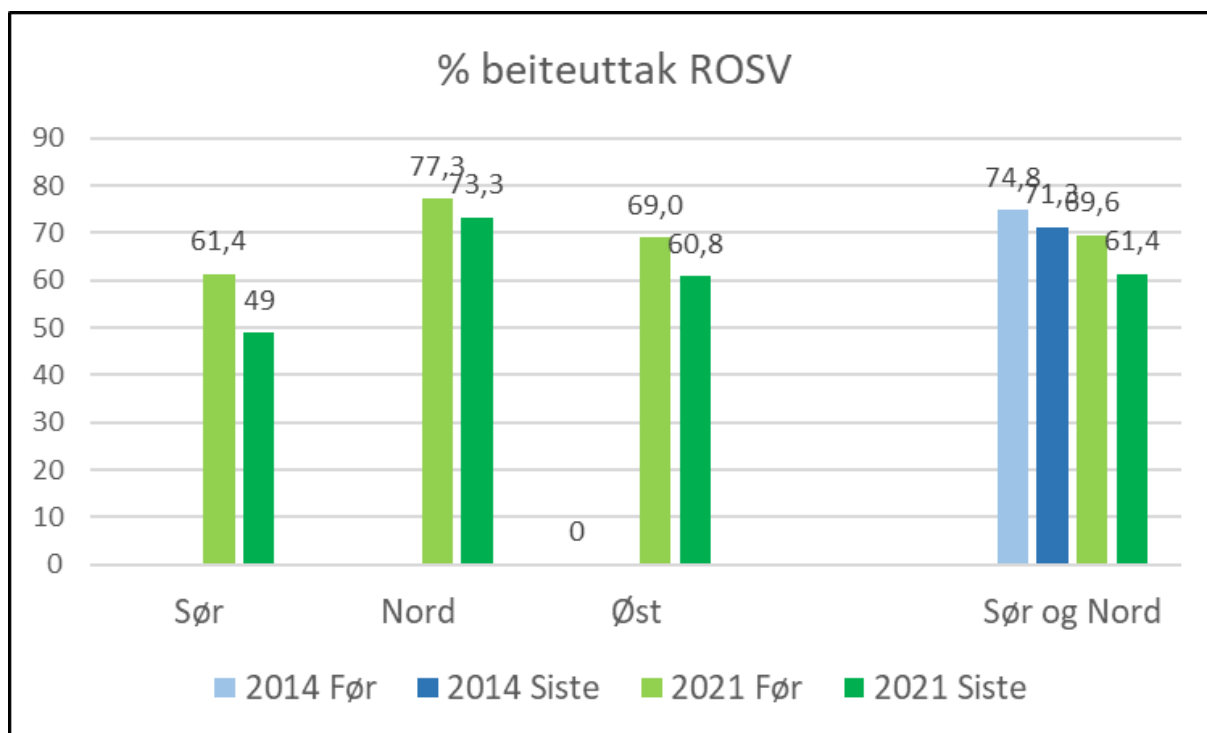

Som nevnt er antallet furu relativt lavt, så resultatene må tas med noe forbehold.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Elgbeitetakst Øyer 2021

Vurdering av beiteuttak og beitetrykk

Beitetrykket bør vurderes likt av ulike aktører, tross ulike fra lokale forhold og målsettinger.

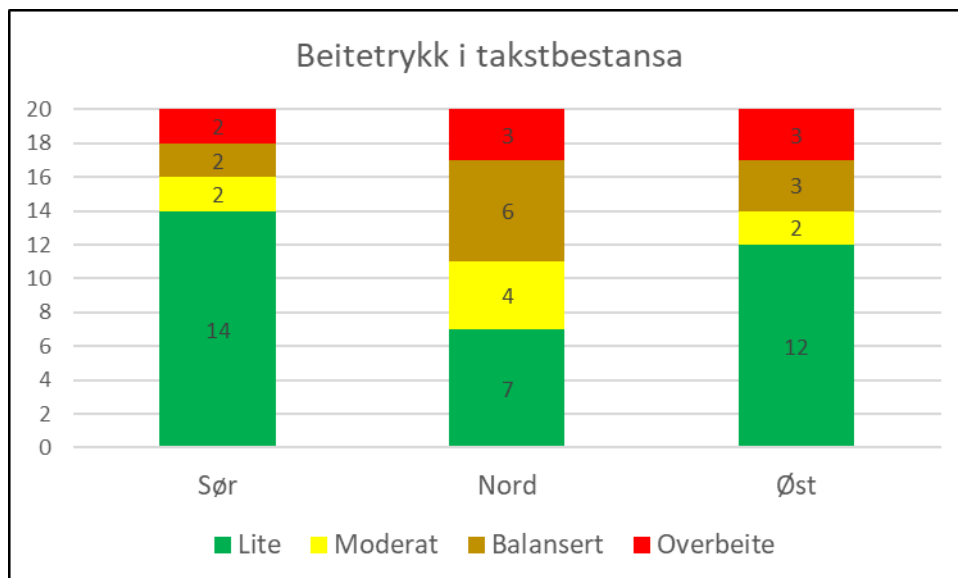
De ulike treslagene blir beitet høyst forskjellig og må vurderes hver for seg. Gjennom 20 års erfaring innen elgbeitetakst har Skogkurs satt opp denne inndelingen

Beitetrykk-inndeling (med forbehold). Antall skudd beitet i % av beitebare skudd

	Furu	Gran	Bjørk	ROSV	Einer
Lite beite	0 - 20	0 - 0,5	0 - 15	0 - 40	0 - 15
Moderat beite	20 - 35	0,5 - 1,5	15 - 30	40 - 55	15 - 30
Balanser beite	35 - 45	1,5 - 2	30 - 40	55 - 75	30 - 40
Overbeite	45 +	2 +	40 +	75 +	40 +

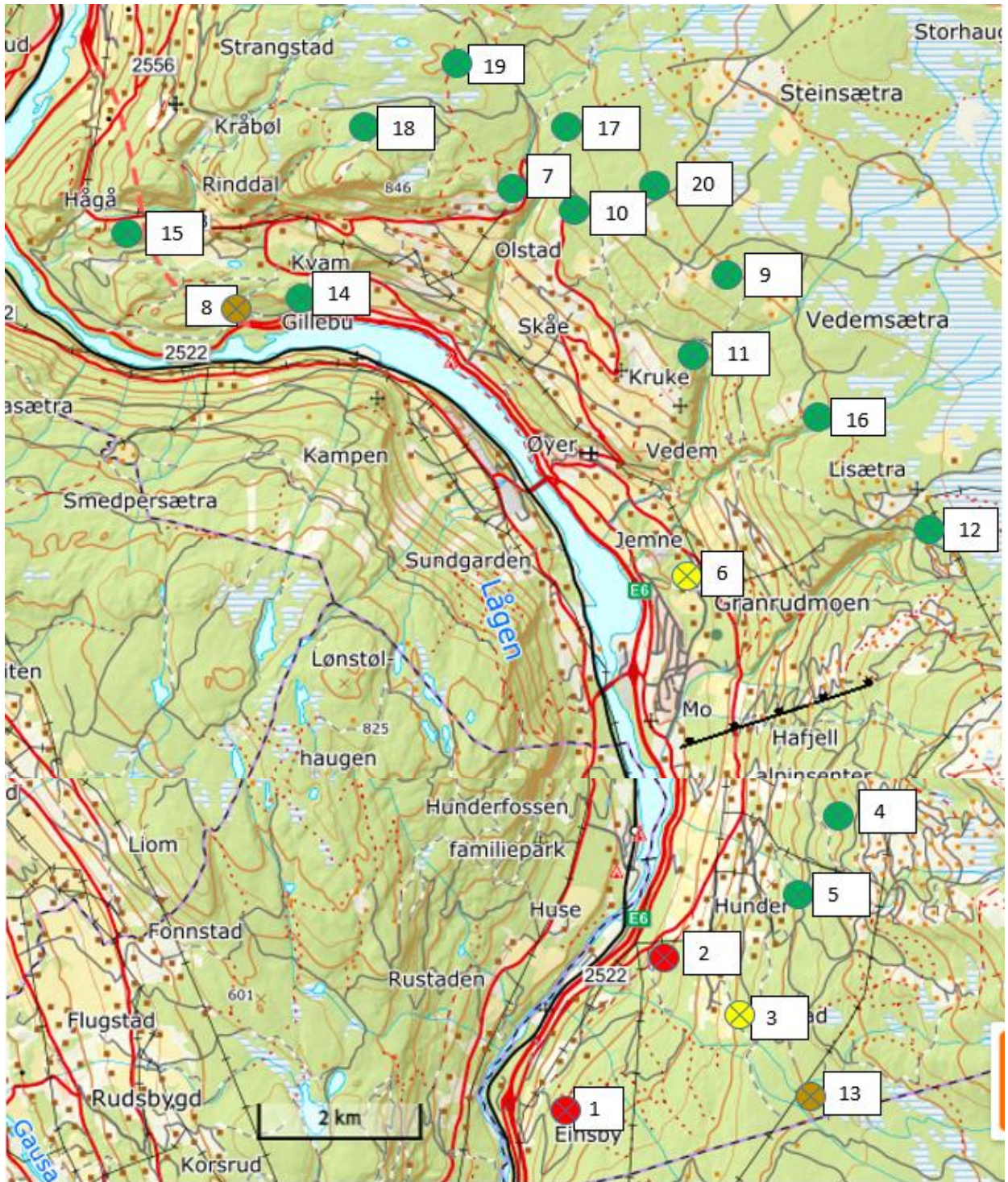
Beitetrykket i de ulike treslagene samlet og vekte dem etter mengden de forekommer i området.

Ut fra takstresultatene i Øyer, har vi vurdert beitetrykket i de 60 bestanda i de 3 takstområdene.

Sterkt beite vil redusere flere arter sin produksjon av tilgjengelig elgbeite. Dette gjelder særlig furu som kun har primære sideskudd. Det gjelder også artene rogn, osp, selje og vier som blir betydelig nedbedt og skadet og tappet for overskudd til skuddveksten..

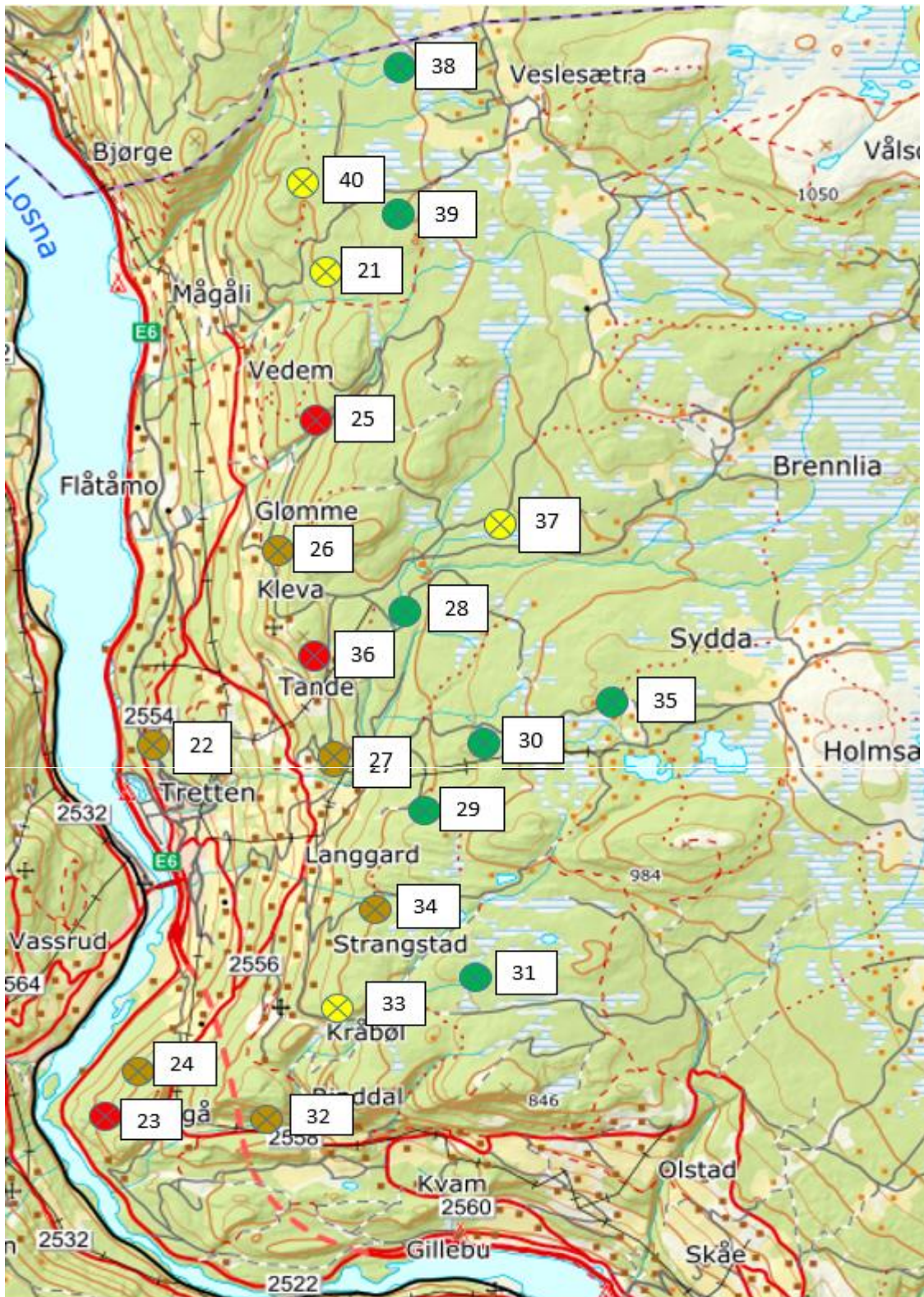
Elgbeitetakst Øyer 2021

Kart Øyer sør

- Lite beite ●
- Moderat beite ⊗
- Balansert beite ⊗
- Overbeite ⊗

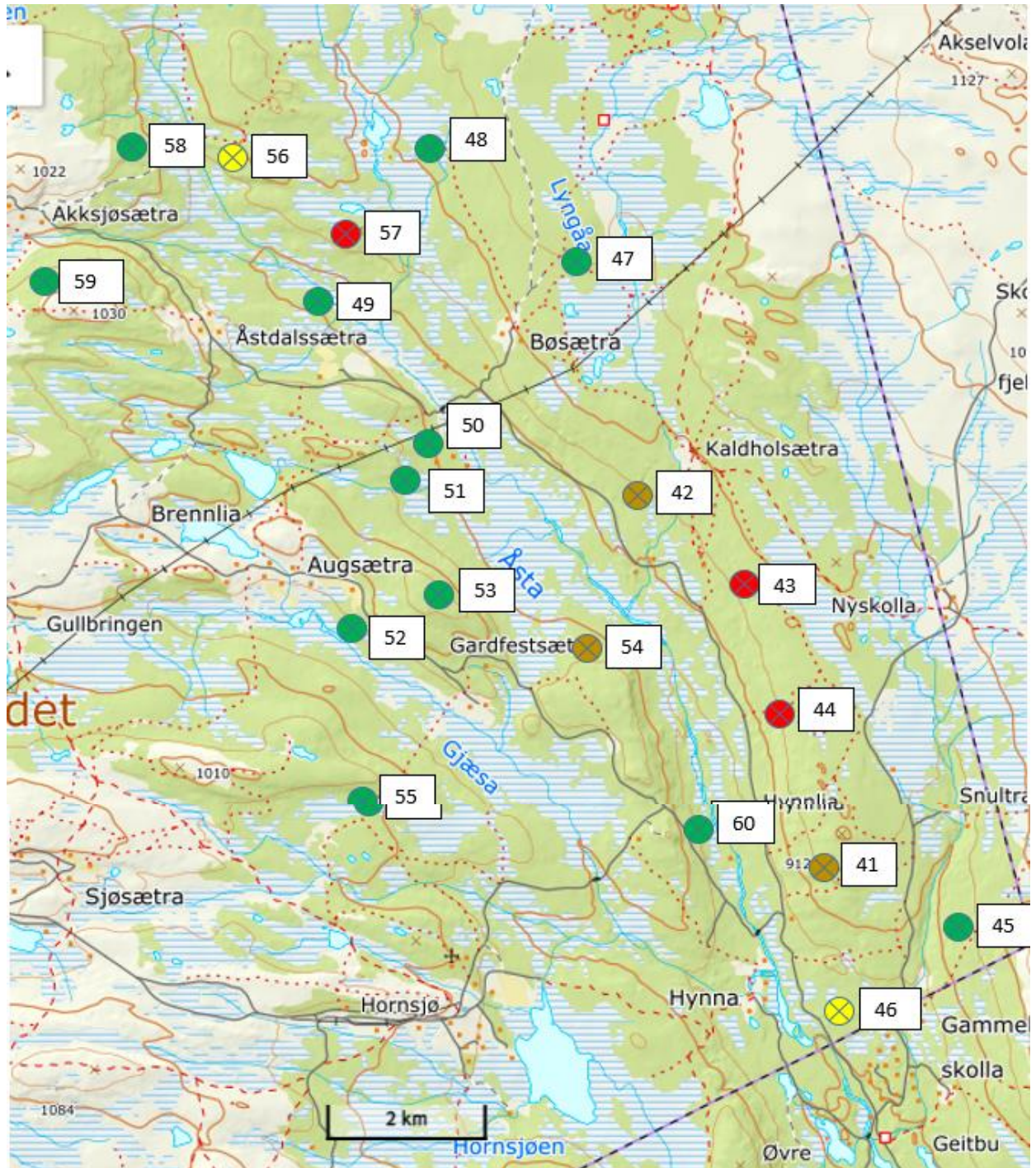
Elgbeitetakst Øyer 2021

Kart Øyer nord

- Lite beite
- Moderat beite
- Balansert beite
- Overbeite

Elgbeitetakst Øyer 2021

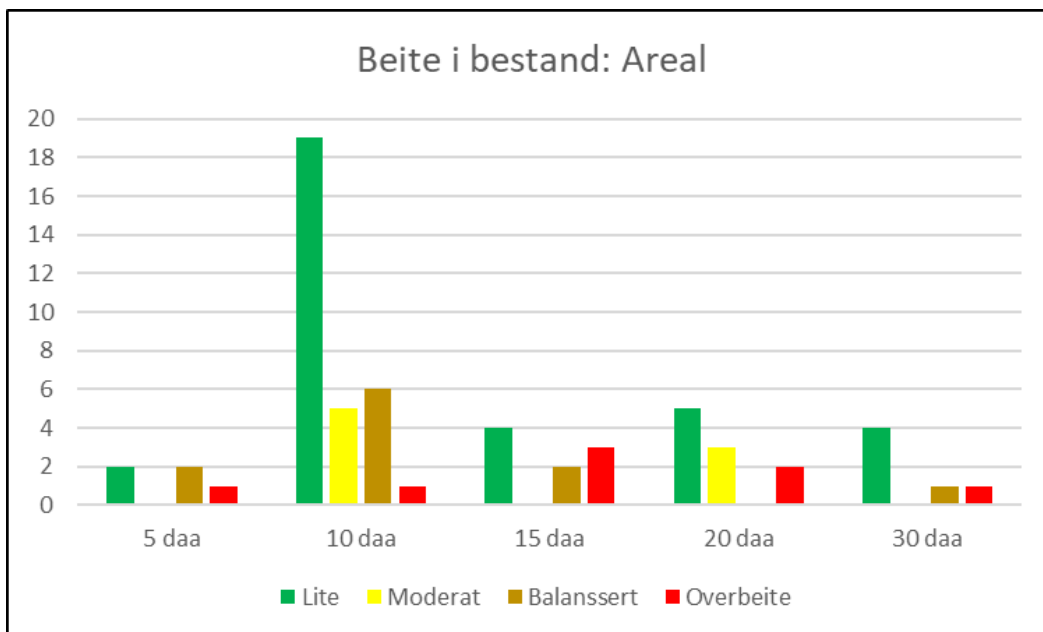

Kart Øyer øst

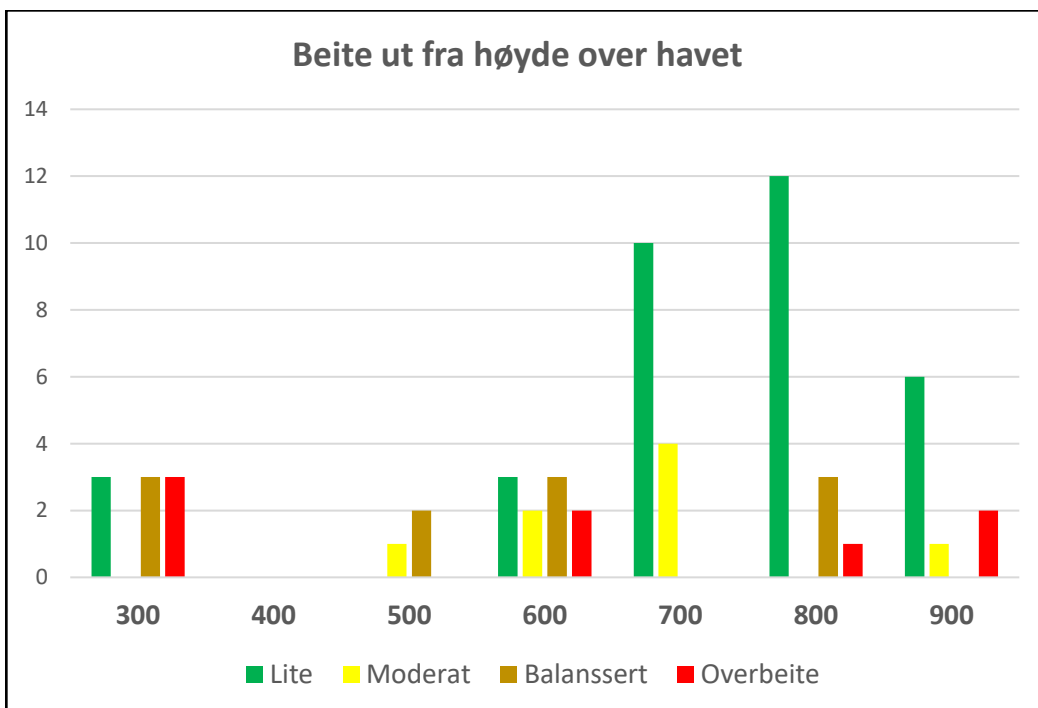
- Lite beite ●
- Moderat beite ⊗
- Balansert beite ⊗
- Overbeite ●

Beite ut fra bestandsforhold

Beite ut fra bestandsstørrelse

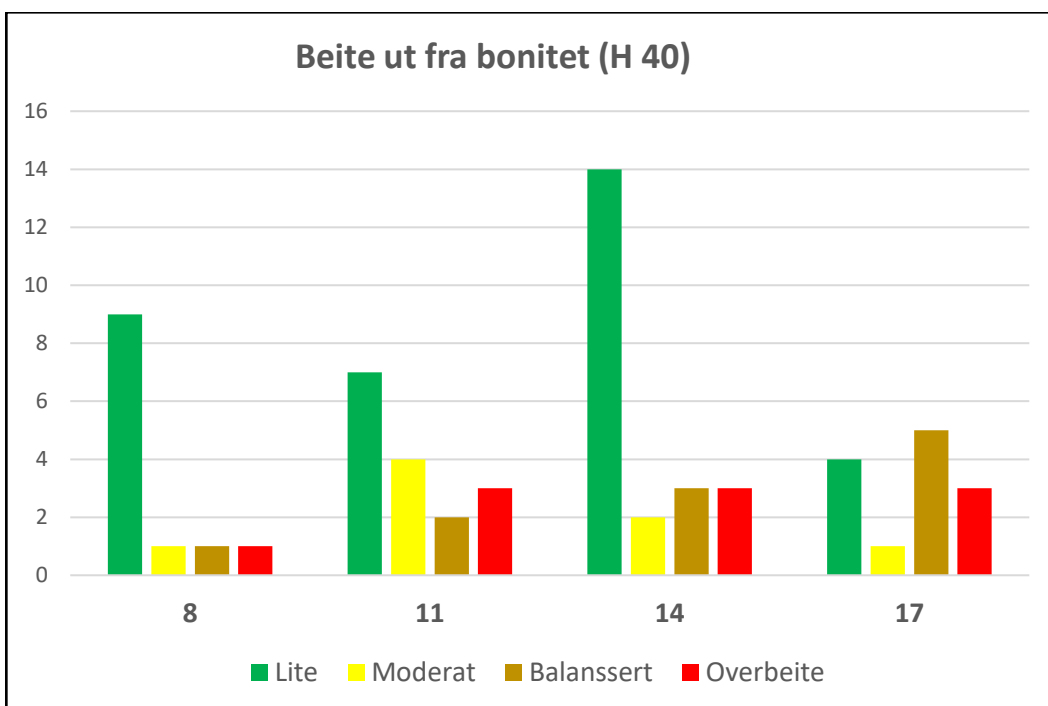
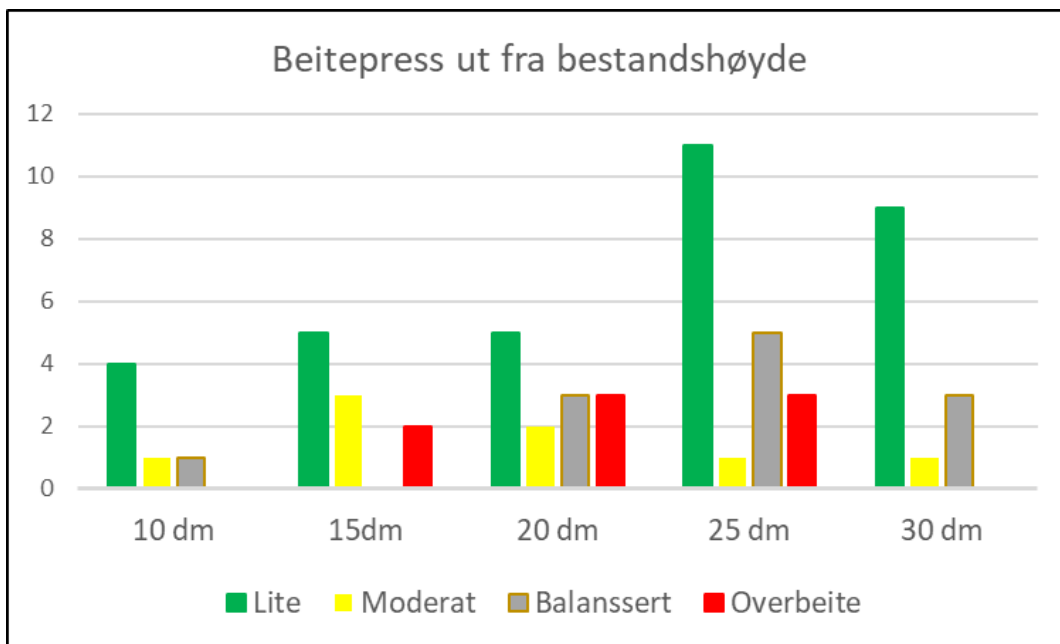

Beite i bestanda ut fra høydelaag

Høyde 300 er bestand på 250 - 375 meter over havet. Høyde 400 er 375 – 475. Osv.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Utvikling i beiteuttaket.

I forvaltningen av elg og elgbeite er det svært interessant og nyttig å se utviklingen i beiteuttaket de siste årene. Det ble derfor tatt med i takstinstruksen en taksering av eldre beite på de samme buskene som ble taksert for siste vinters beite: Beiteprosenten ble der vurdert og notert for de to foregående årene i middel.

Taksering av eldre beite var stort sett greit på furu og gran, mens eldre beite på lauvtreartene var noe vanskeligere. Der det var problemer, ble det ofte en vurdering av om beitet de to foregående årene var hardere, like hardt eller mindre hardt enn siste år. Som en ser av tabellen og figuren under, har det skjedd noen endringer i beitetrykket.

Enkelte planter og bestand som har hatt hardt beite ved taksten i 2014, men ble nå sist vinter tatt betraktelig mindre, mens for andre var det motsatt. Utviklingen i beitetrykket for de enkelte bestand vil naturligvis variere en god del etter hvor elgene stopper og hvor lenge de blir stående. Derfor må en bruke resultatene for større områder for å få pålitelige tall og trender.

Beitet de siste åra har blitt redusert på alle treslagene og de fleste områdene. Det skyldes at etter forrige taksten ble elgbestanden betydelig redusert. Antall elg i Øyer Øst er nå kanskje bare det halve sammenlignet med den som var for 6-8 år siden.

Barkgnag

Bark er normalt nødbeite for elgen, men barkgnag på stammene kan forekomme på flere treslag. Osp, rogn og selje er mest utsatt der de finnes som trestammer, men også furu og delvis også gran og gråor kan barkgnages. Under taksten ble det oppdaget bare noen ti-talls tilfelle av barkgnag og da mest på yngre furu og på de få, litt større ROS-plantene med høyde 4 – 6 meter.

Hjorten bruker bark i større grad enn elgen. Ved barkgnag var vi derfor særlig oppmerksom og lette bevisst etter hjortemøkk.

Feieskader

Feieskader på busker og trær finner en spredt over kommunen. Da det i beitetaksten kun er beite som er interessant, ble ikke feiing registrert.

Andre beitende dyrearter.

Hjort finnes det stedvis i Øyer Øst. I middel de siste åra skytes det ca.10 hjort, mest som en bifangst i elgjakta, men også noe ved »bøjakt». Bestanden har vært relativ stabil eller svakt økende de siste 10 årene.

Det er usikkert om det er markerte sesongtrekk for hjort i område, men en del familiegrupper og enkelt dyr har sitt vinterområde her. Hjorten vil i større grad overvintre i de mest snøfattige, gjerne bratte områdene med eldre skog. Den har der mulighet til å beite lyng i lengere perioder. Elgen har mer opphold og beite i foryngelsesfelter. Elgen er betydelig større og mer langbent, og vil rekke høyere opp enn hjorten. Beite og skade forårsaket av hjort, utgjør en svært liten del i forhold til elg, men er stedvis å regne med. Det gjelder særlig sommerbeite på små ROSV-planter som blir holdt nede.

På vinteren med snødekt mark, er det et visst overlapp i beite mellom elg og hjort. Bitemerkene og beitemønsteret på kvistbeite kan det være noe vanskelig å skille artene. En ser da etter visittkort i form av møkkhauger. I flere takserte bestand ble det funnet møkk fra hjort.

Hjortemøkk og elgmøkk

Hare har rike forekomster i delene av område, og med mye snø kan den beite opp til 1 – 1½ meter. Harens bitt på skudd og løvkvister er lett å skille fra elgens ved at snittflaten er jevn og slett som skåret i 45° med kniv, mens elgen river av eller knekker skuddet, og snittflaten blir fliset. Totalt sett er harebeitet ubetydelig.

Husdyr, som storfe og sau, går på utmarksbeite både i noen inngjerde områdene og mer fritt i større skogområder. Der husdyrbeitet er mest intensivt, vil sommerbeitet og vinterbeitet for elgen bli betydelig påvirket. Et par planlagte takstbestand ble flyttet pga. hardt husdyrbeite.

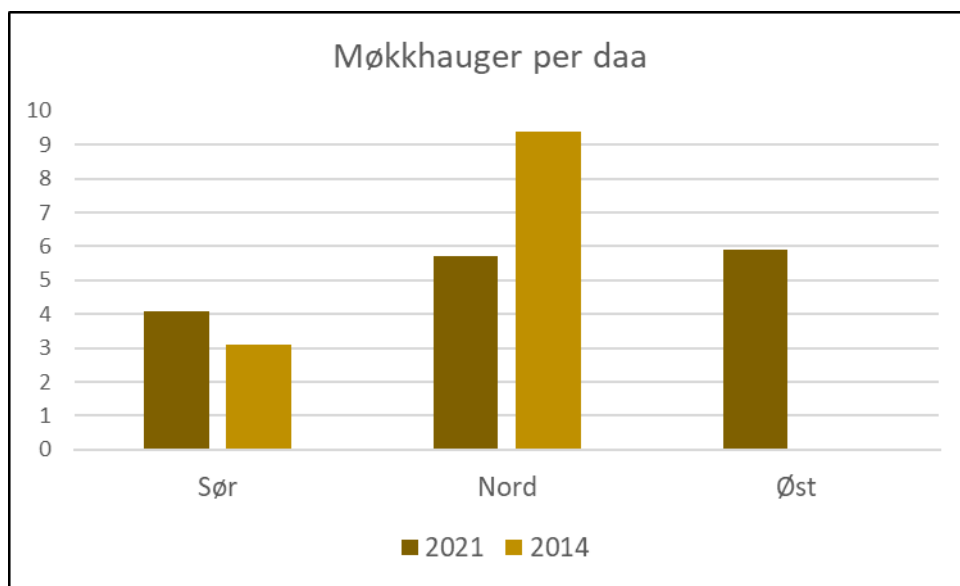
Møkkhauger

Møkkhauger er interessante i beitesammenheng, da de forteller mye om hvor mange elger som har stått i områdene på vinteren og hvor lenge den har stått der.

Møkkhaugene var rasjonelle å telle som en del av taksten. Siste års hauger med sentrum innenfor prøveflatesirkelen ble talt med. De var mørkere i farge, jevnere og lå oppå gras og lauv. Tidligere års møkkhauger er svært usikkert å finne og å tolke, så de ble ikke talt i denne taksten.

De fleste hauger var tydelige hauger med et tydelig sentrum og var enkle å definere inn eller ut. Andre hauger var mer langstrakt og spredt utover. Ved tvil ble annenhver haug talt med.

Antall møkkhauger per daa.

Resultatet for kommunen er rimelig pålitelige. Resultatene for det enkelte delområde og i alle fall bestandene må tas med noe forbehold, da elgen i varierende grad vil slipper møkka innenfor eller utenfor takstbestandene og takstflatene. Det ble på takstflatene registrert 76 møkkhauger, noe som gir i middel 4,9 møkkhauger per daa.

Taksten viser helt klart at det har stått betydelig med elg i hele kommunen, men minst i Sør. Antall møkkhauger er på nivå med det Skogkurs har registrert andre steder.

Forskning har vist at elgen i middel slipper ut 16 møkkhauger per døgn. I områder med godt, lettfordøyelig beite er antallet noe høyere. Med dårlig beite går fordøyelsen tregere og antall møkkhauger per døgn minker.

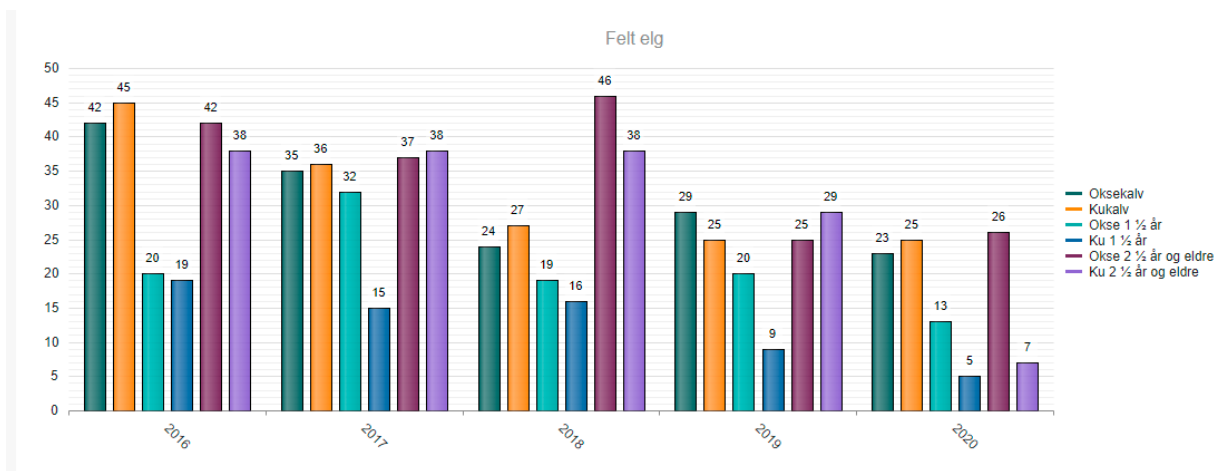
Antall dager som elgene går på vinterkost variasjonen betydelig, men kan normalt regnes til 120 dager. Vinteren 2020/2021 var normal lang og elgen gikk på vinterbeite om lag like mange uker som normalt.

Ut fra antall møkkhauger per daa, kan en finne hvor mange daa ungsog det går bak hver vinterelg siste vinter. (Det forutsettes da ungsog tilsvarende egenskaper som de takserte bestandene i område).

Statistikk for sett og skutt elg

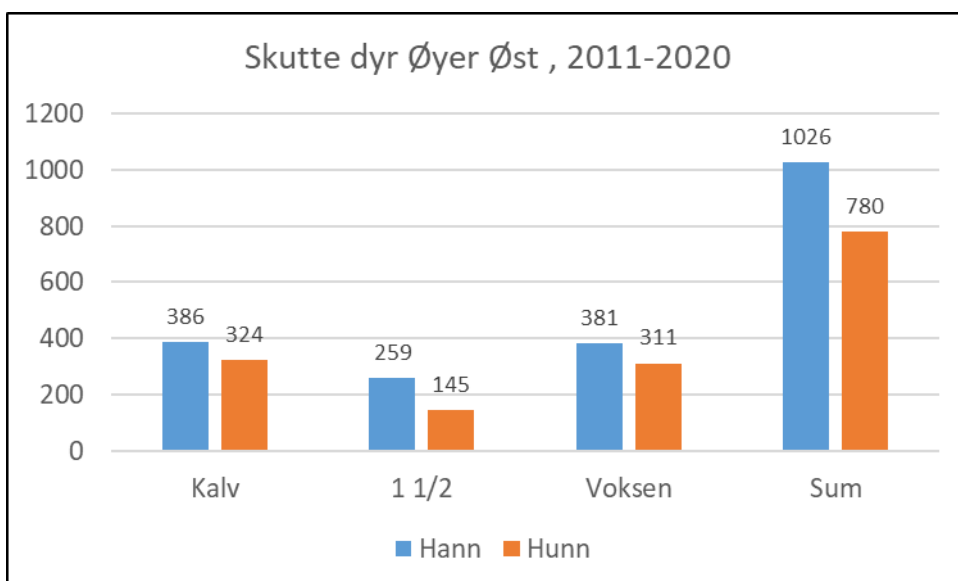
Nøkkeltall fra Øyer Østside:

- Elgbestanden rimelig stabil fra 1996 til 2011 med ca. 0,8 sett elg per dag
- Nesten halvering av stammen fra 2012 til 2020 til nå knapt 0,5 sett elg per dag.
- Sett ku per okse har variert noe, og ligger på ca. 1,5.
- Sett kalv per ku ligger jamt på 0,5.
- Sett kalv per kalvku ligger jamt på ca. 1,05
- Felt elg per jegerdag er i perioden 2013 til 2020 redusert fra ca. 0,50 til 0,25.

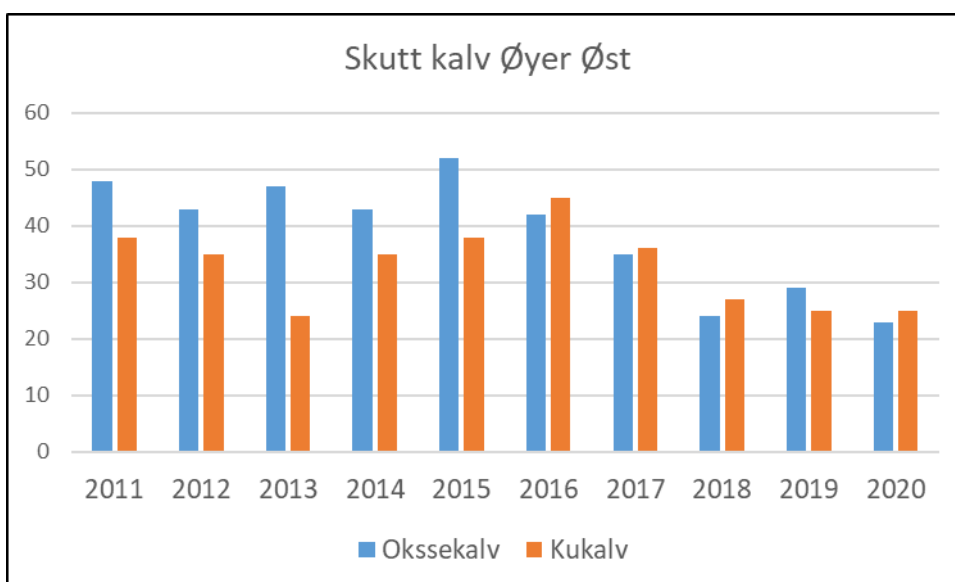
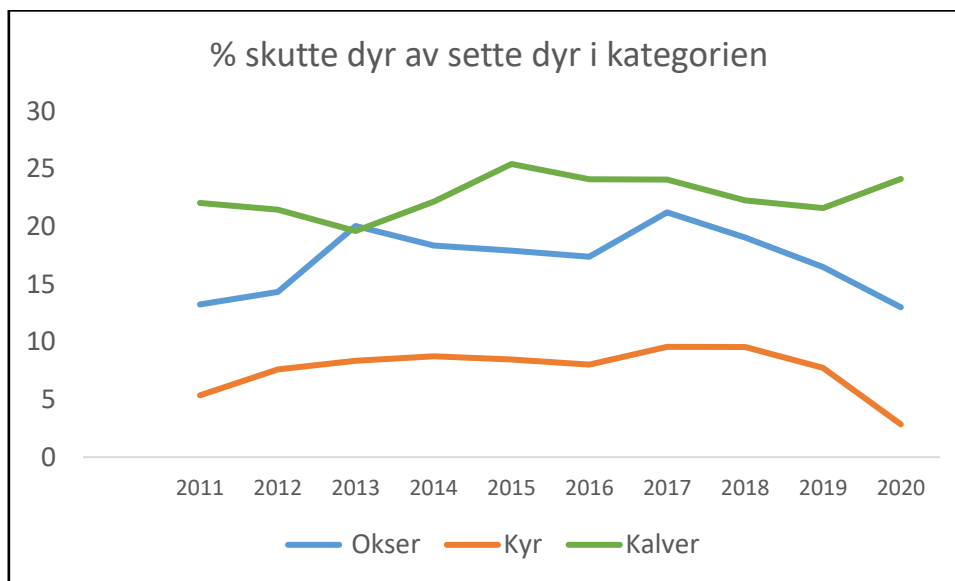

	2011-2020	2020
Felt hanndyr	56,8 %	62,6 %
Felt hunddyr	43,2 %	37,4%

244 flere hanndyr enn hundyr

Elgbeitetakst Øyer 2021

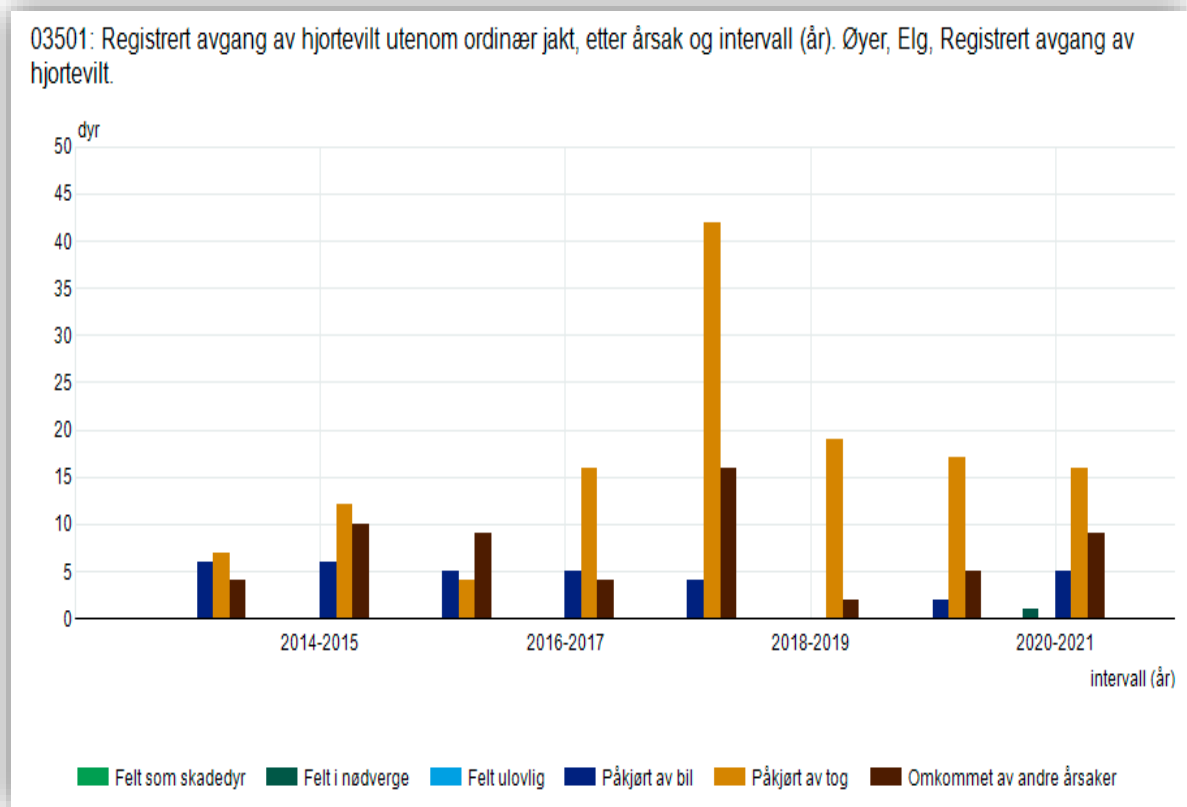

Slaktevekter

Gjennomsnittlige slaktevekter i kg. i 2020:

	Øyer Øst	Innlandet		Øyer Øst	Innlandet
Oksekalv	56,4	65,1	Kukulv	54,5	60,3
Åringsokse	118,5	126,6	Kvige	106,0	119,5
Eldre Okse	172,2	202,9	Eldre ku	163,9	164,9

Irregulær avgang i Øyer

- Statistikken over avgang gjelder for hele Øyer kommune, både østsiden og vestsiden. Antall dyr drept av bil varierer mye fra år til år, stort sett som en følge av store snødybder og lang vinter. I middel blir 10-20 dyr drept på jernbanen, men vinteren 2018 ble over 40 elger tatt.
- Årlig blir i middel 5 elger påkjørt og drept av bil, noen på E6 og noe på kommunale veger på østsida.
- Noen elger blir hvert år funnet død av andre årsaker, som skuddskader, stangeskader, fallskader og sultedød. Noen dyr blir aldri funnet. Under taksten ble to kadaver funnet.
- Registrert irregulær avgang i Øyer Østsida ligger på 5-10 dyr og utgjør kanskje 5 % av lovlig felte dyr.

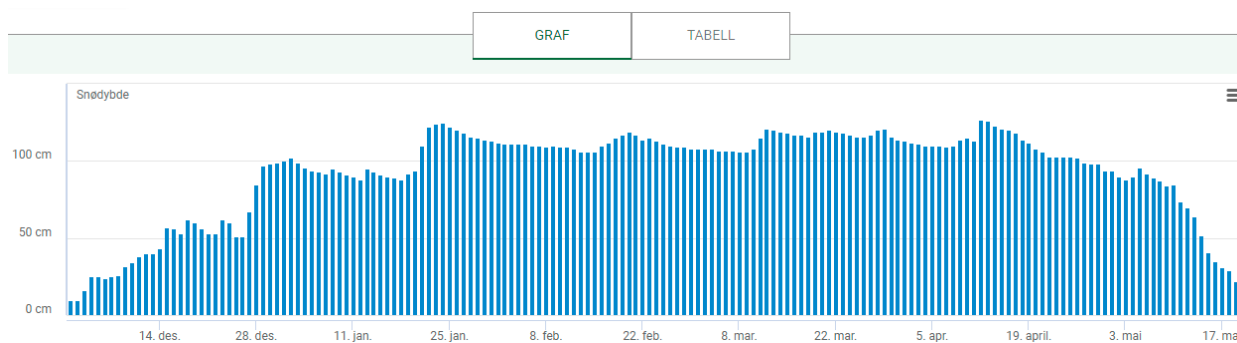
Snødybde

Tidspunktet for snødekke om høsten i de fjellnære områdene avgjør når elgen trekker ned i dalsida og til takstområdet. Høsten 2020 la snøen seg oppe på åsene (Sjusjøen) først i starten på desember. Med sen vår i 2021, ble det ikke rimelig bart i lisdene før i ca. 1. mai. Vinterbeitesesongen ble da likevel normalt lang.

Snømengden på vinteren har stor betydning for elgens beitehøyde på trær og busker. Med mye snø er de laveste grenene bøyd ned og nedsnødd, og de er dermed utilgjengelig. I liten grad vil elgen grave i snøen etter føde. Med mye snø, kan elgen rekke opp en del desimeter høyere enn ellers.

Metrologisk institutt sine målinger viste at snømengden i høyere strøk gjennom vinteren var noe større enn normalt,

Snødybde Storåsen Sjusjøen 2020/2021

Takstområdet på østsiden av dalen har mange av takstbestanda i solhelling. På våren blir det relativt tidlig bart i de nedre delene av terrenget, og elgen går da over til lyngbeite. Etter som snøen og den nye vegetasjonen kryper oppover og det spirer, vil mange av elgene trekke etter for å utnytte det friske og lettfordøyelige beitet. Ut over sommeren og høsten vil det ferskeste beitet finnes i nordhellingene på fjellet.

Stedvis vil noen elger beite på innmark, både nær gårdsbruka og på åren og på fjellet på dyrkningsfelt og setervoller.

En del elg blir på vinteren stående i Åstdalen. Stedvis i dalen er det normalt mindre snø, og snøen kan være bra framkommelig for elgen. Men det meste av beitet er nedsnødd, normalt er bare bjørk og noe einer tilgjengelig i betydelig grad. Det gir relativt lite og dårlig beite og en må regne med at disse dyra går mye ned i vekt gjennom vinteren.

Vi har hatt en generell klimaendring de siste åra med en temperaturstigning på om lag 1° C. Med en fortsatt økning vil gjennomsnittlige vintre bli kortere og mindre snørik og dermed mindre press på vinterbeite. Det er ikke betryggende å basere seg på, slik at det må legges opp til dagens vintre og ta høyde for noen ekstra harde vintre med års mellomrom.

Diskusjon

Det ble i hvert av de utlagte prøvebestandene lagt ut ca. 30 prøveflater i systematisk forband tilpasset bestandsstørrelsen. Resultatet for enkeltbestand har derfor statistisk sett god nøyaktighet.

Antallet bestand i hvert delområde er 20. Resultatene for delområdene er derfor rimelig sikker, selv om antall bestand er noe mindre enn statistisk ønskelig. Usikkerheten er størst der variasjonene mellom bestandene er store.

Denne elgbeitetaksten er på oppdrag utført etter en anerkjent metode og med noen lokale tilpasninger. Det er vår faste oppfatning at takstresultatene har tilstrekkelig nøyaktighet og at konklusjonene på taksten kan trekkes med stor sikkerhet.

Viktig er det å ha oversikt over vinterbeitene, da de forteller om de eksisterende livsbetingelsene for elgen i området. Når vektene og kalveproduksjonen begynner å gå ned pga. overbeiting, er stor skade allerede skjedd. Selv om beitene er nedgnagd, vil store og kraftige kuer en periode kunne føde og fostre opp relativt store kalver.

Selv om stammen er redusert, vil det alltid være et etterslep på noen år i beiteproduksjonen, for at plantene skal ta seg igjen og gi bra beiteproduksjon. Det vil være et enda lenger etterslep i elgstammens produktivitet og vekter, da små og svake kuer vil føde og fostre opp relativt små kalver en periode, selv om beitene bedres.

God elgforvaltning er vanskelig, men de ansvarlige må se store naturlige elgområder i sammenheng. De må også ha et langsiktig perspektiv og ta hensyn til alle impliserte parter. Ulike holdninger vil finnes blant folk med ulike forutsetninger. Det er da avgjørende at de forutsetninger som kan objektivt registreres og dokumenteres, blir fastlagt. Ut fra det ståstedet kan en ta diskusjonen og vurderingene og ta avgjørelser.

Kommunens målsettinger i forvaltningen av elgstammen var i 2009 en reduksjon av stammen. På grunn av hardt beitepress og store skader ved toppbeiting av gran og på grunn av lave vekter. Kommunen mener ca. 0,5 sett elg per jaktdag er høvelig nivå.

En stor elgstamme representerer store verdier for grunneiere, jegere, lokalmiljø og samfunn. I middel skytes i kommunen nå vel 200 elger. Med 110 kg per dyr og kr 75 per kg, representerer det en førstehånds bruttoverdi for kjøttet på 1,5-2 millioner kroner per år. Foredlingsverdi og rekreasjonsverdi er vanskelig å tallfeste, men kan være om lag tilsvarende

Trekkelg gjør elgforvaltningen vanskelig. Lokalkjente mener det er et betydelig utvandring av vintrelg nordover til Tannsmo-området i Ringebu. Ellers er det stor usikkerhet om trekkmønstrene.

Skogskadene i kommunen, og da særlig i dalsida mot Lågen, er betydelig redusert, men fortsatt alvorlige. Det er der umulig å få opp nye furubestand med bra kvalitet. De aller fleste furuplantene blir totalt beitet ned og mange går ut etter noen år. Mye bortkastet arbeid er utført, og verdien av flere skogeierdommer blir betydelig redusert.

Konklusjon beite:

- Det ble på de 1859 takstflatene registrert 165 furu, 3545 gran, 3625 bjørk, 3580 ROSV og 744 einer.
- 74 % av furplantene over 0,5 meter ble registrert som skadet og 15 % som ødelagt. Om lag like store skader i de tre områdene. Noe mindre skade enn i 2014.
- 12 % av granplantene over 0,5 meter ble registrert som skadet. Andelen skadde granplanter har gått betydelig ned, særlig i område Nord.
- Registrering av middel plantehøyde viser gran og bjørk på 1,5-1,7 meter, om lag som for 7 år siden. På furu og ROSV er høyden 0,5-1,0 meter og har økt med henholdsvis 0,5 og 1,5 dm.
- Beiteuttaket på furu i Sør og Nord har ligget de siste 3 åra på 56-60 %, noe som er ca. 20 % lavere enn ved forrige takst. I øst er registrert beite mindre, men svært usikker grunnet lite antall.
- Beiteuttaket på gran er relativt stabilt med ca. 1,5 % i Sør, 0,5 % i Nord og vel 2 % i Øst.
- Beiteuttaket på bjørk viser en betydelig reduksjon fra ca. 50 % for 7 år siden til 25 % for 2-3 år siden og 13 % siste år. En stor del av elgens vinterbeite består av bjørk.
- Beiteuttak på ROSV ligger svært høyt, men har gått noe ned fra 71 og 75 % for 7 år siden til 69 og 61 % de siste åra. Hardest beite i Nord.
- Einer er usikker å taksere, både pga. lite antall og ned-snøing. Resultatet siste åra ligger på ca. 20 % de siste par åra mot 30-60 % ved forrige takst.

Bedømming av beitetrykket i takstbestandene er en samlet vurdering av beiteuttak og beitemengde. Vårt resultat ble:

	Sør	Nord	Øst	Samlet
Lite beite	14	7	12	33
Moderat beite	2	4	2	8
Balansert	2	6	3	11
Overbeite	2	3	3	8
Totalt	20	20	20	60

- Det er ingen tydelig sammenheng mellom takstbestands-størrelse og beitetrykk.
- Det er noe hardere beitetrykk i de lavereliggende bestanda.
- Det er ingen klar sammenheng mellom bestandshøyde og beitetrykk
- Det er noe hardere beite på de beste bonitetene.
- Lite barkgnag, men noe på furu og ROSV. Noen få feieskader på trær.
- Generelt noe overlapping i beitet for elg og hjort. Få hjort i takstområdet og beiting av hjort betyr relativt lite på vinterbeitet, anslagsvis 3-5 %.
- Møkkellingen tyder på noe mindre vinterelg i Sør enn i de to andre områdene. I forhold til 2014 var det noe mer elg i Sør og betydelig mindre i Nord. En god del elg i Øst, men her ble takstbestanda lagt til de bedre elgområdene.

Elgbeitetakst Øyer 2021

Det meste av Øyer Øst er hardt beitet. Beitetrykket er fortsatt så hardt og beitene er så nedbeitet at beiteproduksjonen på elgens mer attraktive beiteplanter, rogn, osp, selje og vier og på furu er sterkt redusert i forhold til ved et moderat beite. Bjørk har gitt bra tilskudd. Tendens til granbeiting i noen bestand tyder også på at det er mye elg og for lite beite i området.

Beitetrykket totalt har siste vinter vært noe lavere enn tidligere vintre. Det er et resultat av at kvotene ble økt i 2012 og at elgstammen er betydelig redusert etter taksten i 2014.

Det er svært lite furu i Øyer Øst, og skogskadene på de relativt få furuplantene er meget store. Over det aller meste av områder er det umulig å få opp tilfredsstillende foryngelse av furu. Om enkelte planter kommer seg gjennom beitehøgden, vil kvaliteten som regel bli sterkt redusert på grunn av skader på stammen og svært glisne bestand. I tillegg gir stedvis vanskelige foryngelsesforhold liten tilvekst av ny naturlig foryngelse.

Gran har et relativt lite beiteuttak i % av tilgjengelig barmasse. På de fleste skadde plantene har elgen tatt bare toppskuddet. Det gjør et relativt lite beiteuttak på gran svært skadelig, da det i stor grad gir dobbeltopp eller trippeltopp.

Skogbruket er pålagt bl.a. gjennom Miljø-standarden å ta hensyn til alle naturlige treslag under skogbrukstiltak som skjøtsel og hogst. Viktig er det å bevare de aktuelle elgbeite-treslagene som rogn, osp selje og vier for framtida. Enda mer sårbar enn disse artene er alle de mange hundre artene av sopp, lav og insekter som har disse treslagene i ulike utviklingsstadier som livsmiljø. Det hjelper lite at skogbruket tar hensyn, dersom elgen beiter ut det meste av disse artene.

Med det harde beitetrykket som er nå i det aller meste av området, må elgen i større grad ernære seg på bjørk. Det gir mindre inntak av fôr og dårligere kvalitet på maten. Det øker vekttapet på vinteren og vil dra i retning mindre størrelse på dyra og dårligere reproduksjon.

Forslag til tiltak

Det er i Øyer Øst de siste åra blitt felt ca. 200 dyr. Med et tillegg på 10 % for naturlig avgang gir det en fødselstilvekst på ca. 220 dyr. Ut fra Sett-elg-materialet indikerer det en vinterstamme nå på ca. 650 - 700 dyr. Det forutsettes da lite netto sesongtrekk over kommunegrensa.

Denne taksten viser tilstanden og utnyttelsen av elgbeitet i kommunen. Beiteuttaket for alle takstområdene samlet har det siste 10-året vært uforsvarlige høyt. Misforhold mellom elgstammens vinterbeitebehov og vinterbeitetilgangen, har ikke vært holdbart. I tillegg til betydelige beiteskader, ble resultatet for lite mat av god kvalitet til elgen. Særlig i lange og snørike vintre vil det gi alvorlig vektredgang på dyra. Det gir på sikt enda lavere slaktevekter og kalveproduksjon.

Når beiten disse åra har vært så hardt tatt, vil elgstammen, og da særlig kalvene, bli ekstra sårbare i normalt lange og snørike vintre. Unormale lange og snørike vintre vil fortsatt komme, med ekstra vanskelige forhold for elgen. Vinterdødelighet i betydelig omfang har forekommet flere steder i landet der beitet er for hardt nednagd og lite beitereserver finnes. Øyer Øst er sårbart for sultedød da det nesten ikke finnes beite på furu og svært lite på ROSV-artene. Særlig er små kalvene sårbare i ekstra snørike vintre.

Elgstammen i Øyer Øst er om lag halvert de siste 10 åra og beitetrykket har gått betydelig ned. Det gir tydelig utslag på bjørk som i store deler av Øyer Øst er den viktigste vinterføden.

Med dårlige vinterbeiter, er faren stor for at elg trekker til uønskede lokaliteter, der det kan oppstå fare både for elgen og for folk. Særlig vil trafikkfaren øke, særlig på E6, men også bygdeveger.

Dyr i god kondisjon er mer robuste og mer produktive. God tilgang på vinterfôr er avgjørende. I området bør etter vår mening beitetrykket stabiliseres på dagens nivå. Det er da to prinsipielle grep som må tas:

- **Stabilisere elgstammen:**

- Elgbeitet er fortsatt hardt, både i området Sør og Nord, men også i Øst. Elgstammen har vært større enn beites bæreevne i lang tid. Beitet er ennå ikke kommet opp i full produksjon. Vektene på kalver og ungdyr er betydelig lavere enn midlet for Innlandet.
- Vinterstammen bør stabiliseres på dagens nivå noen år. Kommunen beskriver anerkjent bestandsstørrelse på 0,3-0,6 sett elg per jakt dag.
- Siste års, og særlig det siste årets meget skeive tildeling og avskyting med stor overvekt hanndyr, vil sannsynligvis gi et enda skeivere ku/okse-forhold. Dersom kjønnsfordelingen blant gjenværende kalver etter jakta er lik uttaket, bidrar det ytterligere. Kjønnsforholdet må følges nøye og styres stramt.
- Inneværende og kommende bestandsplaner bør revideres med klart mål på en bestandsstabilisering.
- Den framtidige stammen må bestå av store, friske dyr i alle grupper.
- Det finnes mange små dyr i Øyer Øst. Det bør under jakta legges stor innsats i å ta ut små dyr både av kalver, halvannet-åringer og av voksne, og av begge kjønn. Fortsette med progressiv kilospris.

Elgbeitetakst Øyer 2021

I tillegg: Øke beitetilgangen og beitemulighetene:

- Mer furuforyngelse hadde vært ønskelig, men er ikke å anbefale før elgstammen eventuelt er betydelig redusert.
- Der furu hogges i tynning og slutthogst, bør det skje på vinteren. Særlig viktig er det i områdene som elgen trekker igjennom og står i om vinteren. Trærne felles etter elgens beitebehov utover vinteren, og de bør helst få ligge ukvistet til de er ferdigbeitet.
- Forsiktig i ungskogpleien med å ta ut beiteplanter av furu, einer og lauv.
- Utlekking av rundballer kan vurderes som nødhjelp i ekstreme snøvintre og for å redusere påkjørsler veg og jernbane.
- Skogeiere bør gå inn med saksa og klipper dobbel-topper på furu og gran.

Etter en periode på 5 – 10 år med dagens noe redusert dyretall og redusert beitetrykk, vil beitene og noe senere også kvaliteten på elgbestanden forhåpentlig vis ta seg noe igjen. Elgstammen kan da økes noe.

Samarbeid

Elgen har fire bein, de er lange og kan gå raskt. De enkelte dyr og deler av stammen forflytter seg relativt målrettet over store områder i løpet dager og gjennom året. Elgstammen er til en viss grad ”flytende” innen sitt naturlige leveområde. Tradisjoner i trekket er innarbeidet.

Noe av elgbestanden i Øyer Øst er felles med nabo-områder i Ringebu, Lillehammer og kanskje flere kommuner. I prosessen med lavere vinterstammen og beitetrykket og med å bedre beitetilgangen, må det informeres og samarbeides med elg- og skogforvaltere i et større område. Det er da viktig at informasjon og kunnskap om elgstammen og beitet blir tilgjengelig for andre berørte og interesserte innen forvaltingsområdet.

Kunnskapsgrunnlaget.

Denne taksten gir et oversiktlig bilde av beitesituasjonen i dag. Det er viktig at den settes i sammenheng med annen bestandsinformasjon, som Sett elg, statistikk over felling og irregulær avgang og ikke minst tidligere takst. Kommune og Fylkeskommunen skal kunne yte bistand. Informasjonen fra alle kildene blir bare mer interessant og nyttig når åra går og tallrekkene og erfaringene vokser.

Et merkeprosjekt vil kunne gi svært nyttig informasjon om elgens vandringer. Skal det gi pålitelige data, må flere ti-talls dyr merkes. Det krever betydelige ressurser av arbeid og penger.

Neste takst

Beitesituasjonen i Øyer Øst er ikke helt enkel og forutsigbar.

- Det totale beitetrykket har i mange år vært over grensen av det bærekraftige.
- Ulike delområder har noe ulik beitesituasjon.
- En stor del av området ligger relativt høyt der vinterens lengde og snødybden varierer.

Det er viktig å ikke øke beitebelastningen de nærmeste åra. Nå når det er tatt betydelige og koordinerte grep og balansen mellom beitetilgang og beiteuttak er bedret, må nivået kjøres videre. Virkningene på beitet undersøkes gjennom en ny takst for å følge utviklingen. Tid for å foreta ny takst er om 4-5 år. I mellomtiden motiveres grunneier, jegere og private og offentlige forvaltere til også å fokusere på elgens livsgrunnlag.

Sluttord: En elgbeitetakst er lite verd i seg selv. Den skal være et nyttig hjelpemiddel i en seriøs og langsiktig elgforvaltning.

Vedlegg 1.

Instruks for takst 2021: Øyer Østside forvaltningsområde

- Område Skogområdene i Øyer øst for Lågen etter grenser tegnet av oppdragsgiver.
- Delområde Sør: Området fra Lillehammer-grensa til Skjøsbergaksla.
 Nord: Området fra Skjøsbergaksla til Ringebu-grensa.
 Øst: Området i Åstdalen.
- Bestand Sør: Nr. 1-20, Nord: Nr. 21-40, Øst: Nr. 41-60
- Koordinater Grader, med fire desimaler midt i bestandet
- Areal Skjønnsmessig vurdering i felt (eller vurdering fra flybilder) (Bestandsplan)
 Helst 10-15 daa, kan være 5 –20 daa

Forband

Areal	Avstand mellom takstlinjene	Avstand mellom prøveflatene i linja
5 dekar	15 meter	10 meter
7 dekar	15 meter	15 meter
10 dekar	20 meter	15 meter
12 dekar	20 meter	20 meter
15 dekar	25 meter	20 meter
20 dekar	35 meter	20 meter
25 dekar	35 meter	25 meter
30 dekar	35 meter	30 meter
35 dekar	35 meter	35 meter
40 dekar	40 meter	35 meter
45 dekar	40 meter	35 meter
50 dekar	40 meter	40 meter

- Høyde o. havet Tas senere fra kart, nærmeste 50 –meter
- Markberedt Ja eller nei
- Hovedtreslag Det treslaget som blir framtidbestandet ved normal skogskjøtsel
- Bestandshøyde Middelhøyde på stammene av det framtidige hovedtreslaget
- Bonitet Vurderes skjønnsmessig for hovedtreslaget. Gran, furu og bjørk
 H40-system: Lav: 6, 8 og 11. Middell: 14 og 17. Høg: 20 og 23.
- Registrert av Initialer
- Dato Ved taksering

Elgbeitetakst Øyer 2021

Registrering

En linje per prøveflate	<p>Også null-flater</p> <p>Arealet av prøveflaten måles horisontalt, ikke langs bakken</p> <p>På skjeve stammer regnes med om rota er innenfor</p> <p>Planter på samme rot som er adskilt ved marknivå, er flere planter</p> <p>Flere beitebare stubbeskudd regnes som forskjellige planter</p> <p>Høyde og beiteuttak, gjennomsnitt for uskadde og skadde planter</p> <p>Beiteuttak: gjelder bare elgbeiting, Annet beite holdes utenfor</p> <p> % beitede skudd av antall <u>tilgjengelige</u> skudd da elgen var der</p> <p> Noteres i nærmeste hele 10%. For eksempel. 0, 1, 2, 3.....9</p> <p> For siste vinter, og beiteuttak for de to foregående vintrene</p>
Furu og gran 0,2 - 0,5 m.	Max 20 per flate, lovende framtidsplanter
Furu og gran 0,5 – 3,0 m.	<p>Max 20 per flate av uskadde og utviklingsdyktige skadde</p> <p>Max 20 per flate av ødelagte</p> <p>Planter som er kortere enn 0,5 meter grunnet beiting, regnes med.</p> <p>Skadde planter er utviklingsdyktige, men har, i løpet av se siste tre vintrene grunnet elgbeite:</p> <p> fått ødelagt toppen</p> <p> fått barknag på mer enn 25 % av stamme-omkretsen</p> <p> fått beitet bort mer enn 60 % av bar-massen</p> <p>Ødelagte planter er stående, men er døende eller døde. Ikke utviklingsdyktig</p>
Bjørk	<p>0,5 – 3 meter</p> <p>Antall max 20</p> <p>Beiteuttak vurderes som furu og gran</p>
Rogn, osp, selje og vier	<p>0,5 – 3 meter</p> <p>Regnes som en gruppe da de beites om lag like hardt.</p> <p>Til sammen max 20 planter</p> <p>Selje og vier kan danne «tepper», en vurderer da «teppets» dekningsgraden på takstflata, der full dekning er 20 planter</p>
Einer	<p>Einer kan danne «tepper», en vurderer da «teppets» dekningsgraden</p> <p>På takstflata, der full dekning er 20 planter</p> <p>Ingen høyde noteres på einer</p>
Møkkhauger	Hauger av elg sentrum innen sirkelen
Annet interessant	Noteres i margin

Elgbeitetakst Øyer 2021

Vedlegg 2. Bestandsskjema Øyer Øst 2021

Bestands-skjema Øyer 2021				Område: Øyer Østside				Delområde:				Bestand nr.:			Koordinater:												
Areal daa:		Forband:		x meter		Høyde o. havet:		Hoved-treslag:		Bestandshøyde:		Bonitet H 40:		Reg. av:		Dato:											
Prøve flate	Furu	Furu 0,5 - 3 m			Gran		Gran 0,5 - 3 m			Bjørk			Rogn, osp, selje, vier			Einer		Møkk-									
nr.	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm.	Siste	Før	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	Antall
1																											
2																											
3																											
4																											
5																											
6																											
7																											
8																											
9																											
10																											
11																											
12																											
13																											
14																											
15																											
16																											
17																											
18																											
19																											
20																											
21																											
22																											
23																											
24																											
25																											
26																											
27																											
28																											
29																											
30																											
31																											
32																											
33																											
34																											
SAnt	0	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum p					0	0	0					0	0	0				0	0	0					0	0	0
Midd					#####	#####	#####					#####	#####	#####				#####	#####	#####					#####	#####	

Elgbeitetakst Øyer 2021

Vedlegg 3

Bestandsinformasjon Sør

Skogkurs Område-skjema										Område Øyer 2021								Delområde Sør										
Prøve	Furu	Furu 0,5 - 3 m						Gran	Gran 0,5 - 3 m					Bjørk				Rogn, osp, selje, vier				Einer		Møkk				
Består	Antall	Antall		Høyde	Beiteuttak		Antall	Antall		Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Beiteuttak		haug	Ant.			
nr.	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm.	Siste	Før	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	Siste	Før	Ant.	flater	
1			5		29	45	45	5	56	37	0	1275	71	69	27	404	44	95	141	1036	1047	1095			7	34		
2			2		9	18	18	31	112	28		2168	93	18	62	930	280	290	138	788	1120	1196			7	30		
3								9	26	3	0	331	0	11	73	807	159	376	96	588	685	788			1	30		
4								5	29	4	0	337	0	6	6	73	0	21	33	251	113	175			0	28		
5								61	57	1	0	834	0	0	26	367	47	76	110	762	273	741			0	30		
6	1	0	2	0	7	18	0	26	40	8	0	829	5	0	205	4085	195	4	297	3388	1532	1388			5	30		
7								24	95	0	0	1826	0	0	4	62	0	2	14	192	59	79			0	30		
8	8		6		26	28	46	56	23	7	0	591	8	8	190	3956	56	200	80	682	244	442			2	31		
9								14	32	0	0	546	0	0												1	31	
10								44	57	0	0	950	0	0												0	30	
11								13	52	0	0	640	0	0										3	0	7	0	32
12								5	16	0	0	300	0	0	75	1011	39	166	86	589	247	466	5	0	17	0	30	
13								22	40	1	0	353	3	0	4	16	18	10	95	412	855	855			3	30		
14	3	1	1	0	13	0	0	11	47	0	0	594	0	0	10	186	12	12	89	1158	96	310			1	30		
15			2		6	10	0	22	20	0	0	121	0	0	26	335	24	25	185	1625	474	846			0	30		
16								7	35	0	0	696	0	0										2	0	3	1	30
17								4	37	0	0	338	0	0					19	84	71	127			0	30		
18								38	57	5	0	1122	10	12	25	229	0	52	18	106	10	49			1	31		
19								6	34	4	0	724	1	9	321	3807	24	799	7	34	54	58			1	30		
20								28	18	0	0	218	0	0	1	16	0	7	37	226	198	261	2	0	0	1	32	
Sum	12	1	18	0	90	119	109	431	883	98	0	14793	191	133	1055	16284	898	2135	1445	11921	7078	8876	12	0	27	31	609	
S/daa	1,6	0,1	2,4	0,0				56,6	116,0	12,9	0,0				138,6				189,8				1,6			4,1		
Middel					4,7	62,6	57,4					15,1	1,9	1,4		15,4	8,5	20,2		8,2	49,0	61,4		0,0	22,5			

Bestandsinformasjon Nord

Skogkurs Område-skjema										Område Øyer 2021								Delområde Nord									
Prøve	Furu	Furu 0,5 - 3 m						Gran	Gran 0,5 - 3 m					Bjørk				Rogn, osp, selje, vier				Einer		Møkk			
Består	Antall	Antall		Høyde	Beiteuttak		Antall	Antall		Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Beiteuttak		haug	Ant.		
nr.	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm.	Siste	Før	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	dm	Siste	Før	Siste	Før	Ant.	flater
21								14	42	3	0	543	2	2	31	380	60	82	59	355	365	340	3	0	0	0	28
22			7		36	63	63	19	74	8	0	1336	0	0	71	1548	15	173	116	1462	778	817			0	32	
23								10	39	47	0	1471	15	14	27	550	112	107	157	1627	1218	1250			3	29	
24								42	71	14	0	954	18	12	155	3106	454	335	153	1933	1170	1153			4	32	
25								10	44	7	0	773	1	2	51	478	219	220	33	163	262	265			1	34	
26								9	53	4	0	734	0	0	23	546	71	61	267	3812	2297	2322	1	9	9	13	34
27								29	50	14	0	1343	2	0	61	1358	9	139	160	1735	1105	1235	3	2	4	2	31
28	1	0	4	0	25	27	31	130	250	1	0	3855	0	6	214	3738	237	492	68	757	454	491			2	29	
29								18	40	1	0	650	0	0	34	505	12	125	104	702	668	778	1	0	0	1	34
30								4	59	2	0	1151	2	0	3	22	23	9	21	138	145	156			0	34	
31								2	47	2	0	999	0	0					14	79	90	108			0	34	
32								15	19	3	0	425	0	0	9	112	21	51	75	540	584	644	6	54	23	1	28
33								52	121	16	0	2206	4	40	35	556	22	120	30	227	119	160			3	32	
34								8	46	10	0	1290	0	0	26	462	20	82	123	1054	811	884	2	0	3	5	32
35								4	44	0	0	672	0	0	8	63	8	29	14	92	45	80	1	0	2	1	34
36	17	1	43	12	277	253	257	22	41	3	0	674	0	2	46	571	114	187	20	110	174	174			6	34	
37	6	4	10	4	113	43	43	62	40	0	0	519	0	0	84	930	48	270	2	8	18	18	4	15	5	2	29
38								5	23	1	0	417	0	0	6	33	18	21	38	152	342	342	1	2	6	1	30
39								5	51	0	0	859	0	0	27	259	85	172	25	133	168	192					34
40								12	39	5	0	814	0	6	14	105	26	64	37	153	294	315	4	0	0		31
Sum	24	5	64	16	451	386	394	472	1193	141	0	21685	44	84	925	15322	1574	2739	1516	15232	11107	11724	26	82	52	45	635
S/daa	3,0	0,6	8,1	2,0				59,5	150,3	17,8	0,0				116,5				191,0				3,3			5,7	
Middel					6,5	55,9	57,1					16,3	0,3	0,6		16,6	17,0	29,6		10,0	73,3	77,3		31,5	20,0		

Elgbeitetakst Øyer 2021

Bestandsinformasjon Øst

Skogkurs Område-skjema				Område Øyer 2021						Delområde Øst																	
Prøve	Furu	Furu 0,5 - 3 m						Gran	Gran 0,5 - 3 m						Bjørk			Rogn, osp, selje, vier			Einer		Møkk				
Bestar	Antall	Antall			Høyde	Beiteuttak		Antall	Antall			Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Beiteuttak		haug	Ant.				
nr.	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm.	Siste	Før	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm	Siste	Før		dm	Siste	Før		dm	Siste	Før	Siste	Før	Ant.	flater	
41								18	31	2	0	621	5	1	16	75	108	128					2	8	0	1	30
42								25	29	0	0	624	0	0	10	82	68	72					59	9	71	1	30
43								7	11	4	0	285	4	2	8	29	72	72	1	14	9	9	26	67	97	1	30
44								29	13	0	0	260	0	0	15	63	135	135	4	11	36	36	12	0	15	3	30
45			1	0	25	0	5	8	8	0	0	114	0	0									57	98	151	1	30
46	11	7	3	2	128	8	13	0	1	6	0	70	14	14	53	573	5	152					20	0	15	0	30
47			1	0	9	0	5	2	3	0	0	80	0	0	67	549	99	272					99	15	130	4	29
48									1	0	0	10	0	0	142	1774	92	363					147	0	82	1	30
49															144	2268	131	359					117	5	108	8	30
50								16	10	1	0	156	1	0	13	130	0	34	47	253	292	399	3	11	0	1	30
51								2	0	0	0	17	0	0	170	4540	146	429	132	637	892	998	4	6	7	2	33
52								2	1	0	0	19	0	0	53	1311	26	61	199	1434	763	929	45	0	31	1	31
53								1	1	0	0	22	0	1	142	3221	139	348					10	8	27	5	31
54								2	0	0	0	11	0	0	163	2396	487	739	136	666	957	1078	14	5	13	2	34
55								2	0	0	0	40	0	0	95	2776	93	161					6	14	18	2	33
56									3	0	0	37	0	0	136	2639	357	683					35	50	65	3	30
57								4	20	16	0	517	11	24	57	406	196	331	100	425	812	824	13	53	66	3	32
58															133	3124	170	259					32	4	18	3	33
59															98	2804	37	145									1
60								2	5	0	0	97	0	0	132	3718	14	10					5	0	0	1	28
Sum	11	7	5	2	162	8	23	113	140	33	0	2980	35	42	1647	32478	2375	4753	619	3440	3761	4273	706	353	914	43	585
S/daa	1,5	1,0	0,7	0,3				15,5	19,1	4,5	0,0				225,2				84,6				96,5				5,9
Middel					13,5	6,7	19,2					17,2	2,0	2,4		19,7	14,4	28,9		5,6	60,8	69,0		5,0	12,9		

Informasjon hele takstområdet

Skogkurs Område-skjema				Område Øyer 2021						Delområde Sør, Nord og Øst																	
Prøve	Furu	Furu 0,5 - 3 m						Gran	Gran 0,5 - 3 m						Bjørk			Rogn, osp, selje, vier			Einer		Møkk				
Bestar	Antall	Antall			Høyde	Beiteuttak		Antall	Antall			Høyde	Beiteuttak		Antall	Høyde	Beiteuttak		Antall	Beiteuttak		haug	Ant.				
nr.	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm.	Siste	Før	-0,5	Uskadd	Skadd	Ødel.	dm	Siste	Før		dm	Siste	Før		dm	Siste	Før	Siste	Før	Ant.	flater	
Sum	47	13	87	18	703	513	526	1016	2216	272	0	39458	270	259	3627	64084	4847	9627	3580	30593	21946	24873	744	435	993	119	1829
S/daa	2,1	0,6	3,8	0,8				44,4	96,9	11,9	0,0				158,6				156,6				32,5				5,2
Middel					7,0	51,3	52,6					15,9	1,1	1,0		17,7	13,4	26,5		8,5	61,3	69,5		5,8	13,3		

Elgbeitetakst Øyer 2021

